

Република Србија
ГРАД ЧАЧАК
Градско веће
Број: 06-20/2023-III
10. фебруар 2023. године
Ч А Ч А К

СКУПШТИНА ГРАДА ЧАЧКА

На основу члана 46. Закона о локалној самоуправи („Сл.гласник РС“ бр.129/2007, 83/2014 – др. закон, 101/2016 - др. Закон, 47/2018 и 111/2021 – др закон) и члана 84. Статута града Чачка („Сл.лист града Чачка“ бр. 6/2019),

Градско веће града Чачка, на седници одржаној 10. фебруара 2023. године, утврдило је

ПРЕДЛОГ
ОДЛУКЕ О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА
Д.О.О. „НАУЧНО ТЕХНОЛОШКИ ПАРК ЧАЧАК“ ЧАЧАК
ЗА 2023. ГОДИНУ

па предлаже Скупштини да донесе

ОДЛУКУ
О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА
Д.О.О. „НАУЧНО ТЕХНОЛОШКИ ПАРК ЧАЧАК“ ЧАЧАК ЗА 2023. ГОДИНУ

у тексту који је достављен одборницима за седницу Скупштине.

Известиоци на седници Скупштине су Мирко Пешић, в.д. директор Д.О.О. „Научно технолошки парк Чачак“ Чачак и Владимир Гојгић, начелник Градске управе за локални економски развој.

ПРЕДСЕДНИК
ГРАДСКОГ ВЕЋА
Милун Годоровић

На основу члана 54. став 1. тачка 44. Статута града Чачка („Сл.лист града Чачка“ бр. 6/2019),

Скупштина града Чачка, на седници одржаној _____ године, донела је

ОДЛУКУ
О ДАВАЊУ САГЛАСНОСТИ НА ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА
Д.О.О. „НАУЧНО ТЕХНОЛОШКИ ПАРК ЧАЧАК“ ЧАЧАК ЗА 2023. ГОДИНУ

I

ДАЈЕ СЕ сагласност на План и програм рада ДОО „Научно технолошки парк Чачак“ Чачак за 2023. годину, који је усвојила Скупштина ДОО „Научно технолошки парк Чачак“ Чачак на седници одржаној 29. децембра 2022. године, број 1198.

II

Ову одлуку објавити у „Службеном листу града Чачка“.

СКУПШТИНА ГРАДА ЧАЧКА

Број: _____

_____

ПРЕДСЕДНИК
Скупштине града Чачка
Игор Трифуновић

Република Србија
ГРАД ЧАЧАК
Градска управа за
локални економски развој
Број: Службено/2023-IV-5
Датум: 03.02.2023. година
ЧАЧАК

ГРАДСКО ВЕЋЕ ГРАДА ЧАЧКА

ЧАЧАК

ПРЕДМЕТ: Мишљење

Градској управи за стручне послове Скупштине, Градоначелника и Градског већа достављен је План и Програм рада ДОО "Научно технолошки парк Чачак" Чачак за 2023. годину са Одлуком Скупштине ДОО о његовом усвајању. Наведена служба је дана 03.02.2023. године доставила исти, по службеној дужности, Градској управи за локални економски развој – Групи за праћење пословне политике јавних предузећа, ради давања мишљења Градском већу града Чачка.

Након сагледаног Плана и Програма рада ДОО "Научно технолошки парк Чачак" Чачак за 2023. годину, Градска управа за локални економски развој доставља следеће:

М И Ш Љ Е Њ Е

Финансијски план Плана и Програма рада ДОО "Научно технолошки парк Чачак" Чачак за 2023. годину урађен је у складу са Одлуком о буџету града Чачка за 2023. годину („Сл. гласник РС“ бр. 28/2022) и Законом о буџету Републике Србије за 2023. годину ("Сл. гласник РС", бр. 138/2022).

Из буџета града Чачка са раздела „Градска управа за локални економски развој“ намењена су средства ДОО "Научно технолошки парк Чачак" Чачак у укупном износу од 14.400.000,00 динара, и из буџета Републике Србије за 2023. годину у оквиру Министарства науке, технолошког развоја и иновација, Програма „Развој науке и технологије“, програмске активности „Подршка раду Фонда за науку“, опредељена су средства за подршку раду НТП Чачак у укупном износу 14.000.000,00 дин. (распоред и коришћење средстава ове апропријације вршиће се у складу са посебним актом Владе).

Приходи, и на основу њих, расходи, су планирани на основу намењених средстава из буџета града Чачка, буџета РС и планираних сопствених прихода од услуга, а на основу искуствених података из претходне године.

Политика зарада као и запошљавања и ангажовање лица по уговорима, у Плану и Програму рада ДОО "Научно технолошки парк Чачак" Чачак за 2023. годину планирана је у складу са у складу са Законом о буџетском систему ("Сл. гласник РС", бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 - др. закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020 и 118/2021 и 118/2021 - др.

закон) и Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава ("Сл. гласник РС", бр. 159/2020).

Средства за зараде запослених планирана су у складу са важећим законским, подзаконским и општим актима која уређују ову област при чему је просечна бруто зарада запослених увећана до 12,5%.

Почев од 1. јануара 2021. године укупан број запослених на одређено време (изузев у својству приправника), лица ангажованих по уговору о делу, уговору о привременим и повременим пословима, преко омладинске и студентске задруге, као и посредством агенције за привремено запошљавање и лица ангажованих по другим основама, код корисника јавних средстава, не може бити већи од 10% укупног броја запослених на неодређено време, осим изузетно, уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење Министарства, као и корисник јавних средстава који има мање од 50 запослених на неодређено време може да има највише до седам запослених, односно ангажованих лица.

ЗАКЉУЧАК

План и Програм рада ДОО "Научно технолошки парк Чачак" Чачак за 2023. годину урађен је у складу са одредбама Закона о буџету Републике Србије за 2023. годину ("Сл. гласник РС", бр. 138/2022), Законом о буџетском систему ("Сл. гласник РС", бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 - др. закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020, 118/2021, 138/2022 и 118/2021 - др. закон) и Одлуком о буџету града Чачка за 2023. годину („Сл. гласник РС“ бр. 28/2022).

НАЧЕЛНИК

Градске управе за
локални економски развој
Владимир Тојгић

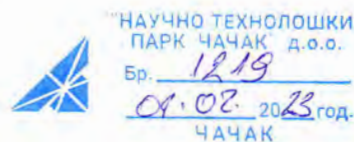

ПРИМЉЕНО: 02. 02. 2023

ГРАД ЧАЧАК
ГРАДСКА УПРАВА
ПИСАРНИЦА ЧАЧАК

ПРИМЉЕНО: _____

ГРАД ЧАЧАК
ГРАДСКА УПРАВА
ПИСАРНИЦА ЧАЧАК

ГРАД ЧАЧАК
ГРАДСКОЈ УПРАВИ ЗА СТРУЧНЕ
ПОСЛОВЕ СКУПШТИНЕ, ГРАДОНАЧЕЛНИКА И ГРАДСКОГ ВЕЋА
ЖУПАНА СТРАЦИМИРА 2, 32000 ЧАЧАК

Предмет: ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА ДОО НАУЧНО ТЕХНОЛОШКОГ ПАРКА ЧАЧАК ЗА 2023. ГОДИНУ

Поштовани,

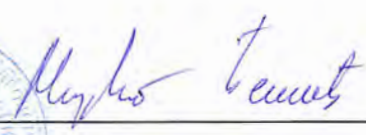
Овим дописом Вам се обраћамо за сагласност на План и програм рада доо Научно технолошког парка Чачак за 2023. годину.

У прилогу достављамо:

- Одлуку Скупштине оснивача НТП Чачак о усвајању Плана и програма рада доо НТП Чачак за 2023. годину, број 1198 од 29.12.2022. године
- План и програм рада доо Научно технолошког парка Чачак за 2023. годину

У Чачку, дана 01.02.2023. године

_____
Мирко Пешић, в.д. директора НТП Чачак

На основу Закона о привредним друштвима („Сл. гласник РС“ бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014, - др. Закон, 5/2015, 44/2018, 95/201/, 91/2019) Пословника о раду број 927 од 02.08.2021. године, Уговора о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу Научно технолошки парк Чачак, Скупштина оснивача Научно технолошког парка Чачак, на седници одржаној дана 29.12.2022. године доноси:

ОДЛУКУ
о усвајању Плана и програма рада Научно технолошког парка Чачак за 2023.
годину

Члан 1.

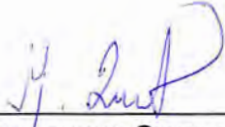
Усваја се План и програм рада ДОО Научно технолошког парка Чачак за 2023. годину.

Члан 2.

О извршењу ове Одлуке стараће се в.д. директора НТП-а Чачак Мирко Пешић.

Члан 3.

Одлука ступа на снагу даном доношења.

Председница Скупштине
Милица Дачић

НАУЧНО ТЕХНОЛОШКИ ПАРК ЧАЧАК

Д.О.О. НТП ЧАЧАК

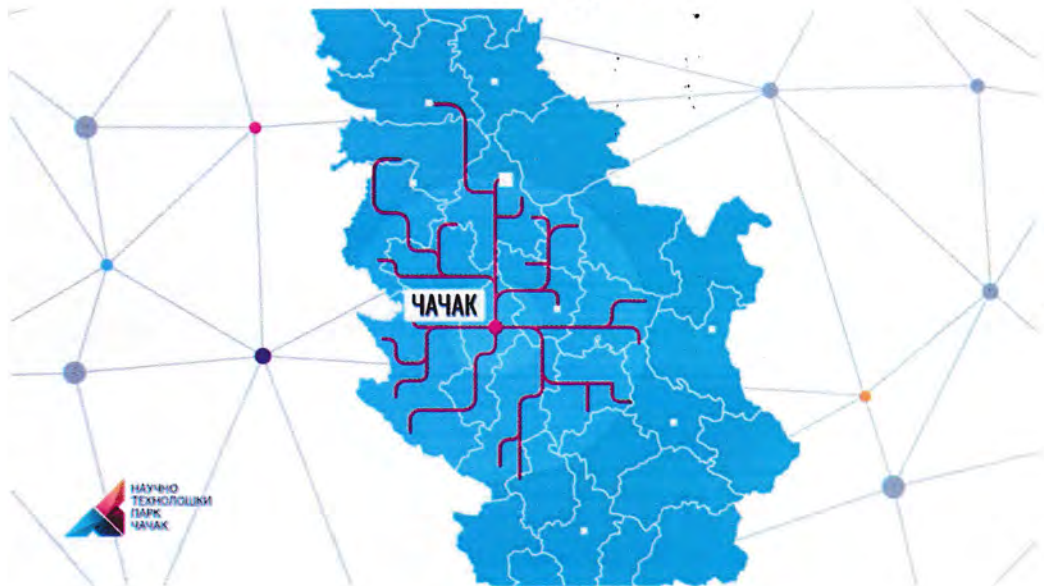
Др Драгише Мишовића 169, 32000 Чачак | Контакт: 032.5590.411

ntpcacak.rs | info@ntpcacak.rs

Матични број: 20793112

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА

Д.О.О. НТП ЧАЧАК
ЗА 2023. ГОДИНУ

ЧАЧАК, ДЕЦЕМБАР 2022. ГОДИНЕ

САДРЖАЈ

1. Увод.....	3
2. SWOT анализа пословања за 2023. годину.....	8
3. Стратешки циљ 1: Унапређење иновационе делатности и стартап предузетништва на подручју централне и западне Србије	9
4. Стратешки циљ 2: Допринос развоју пословног амбијента кроз промоцију нових технологија, јачања сарадње науке и привреде и унапређење конкурентности МСП сектора.....	15
5. Стратешки циљ 3: Развој капацитета НТП Чачак као део иновационе инфраструктуре Републике Србије.....	21
6. Пројектне активности.....	28
7. Финансирање НТП Чачак.....	31
8. Закључак.....	34

Увод

Иновациона делатност у Србији

Од како се, пре 15 година појавила идеја иновационог екосистема, постала је општеприхваћен концепт већине националних економија, у том смислу и Републике Србије. У основи иновационог екосистема стоји мрежа која се састоји од иновационих актера, њихових активности, позиција и веза чиме они граде својеврсну иновациону инфраструктуру.

Република Србија развојем иновационе инфраструктуре (научно-технолошки паркови, стартап центри, пословни инкубатори, иновациони центри и др.) доприноси развоју и унапређењу пословног амбијента. Научно-технолошки парк је привредно друштво чији је циљ подстицање економског развоја кроз промоцију и развој иновационе делатности путем стимулације и управљања токовима знања и технологија између универзитета, научноистраживачких организација, привредних субјеката и тржишта, као и путем креирања и унапређења иновативних привредних субјеката кроз програме инкубације и подршку формирању спинофова. Научно-технолошки парк пружа и друге услуге са циљем подстицања иновационе делатности.

У намери да се Научно технолошки парк Чачак (у даљем тексту НТП Чачак) развије као утицајни чинилац локалног и регионалног економског развоја, спроводи националне планове, на локалном нивоу, са директним утицајем на привреду града Чачка и шире подручје.

Привреда града Чачка

Чачак представља **привредни центар Моравичке области**. Према подацима Привредне коморе Србије, учешће Моравичке области у бруто домаћем производу Републике износи 2,5%, од чега се доминантни део односи на град Чачак. Посебно је значајна прерађивачка индустрија, која креира чак 39,6% бруто домаће вредности Моравичке области. Услужне делатности су такође значајне (38,4% бруто домаће вредности), док пољопривреда (7,9%) и грађевинарство (3,8%) имају мањи удео.

У последњих десетак година у град Чачку се развија и иновациона делатност. Наиме, на територији града регистроване су три иновационе организације, и то развојно-производни центри „Унипласт“ у Прелјини и „Тетрагон“ и „Цини инвест“ у Чачку¹, а већи број предузећа из Чачка на конкурсима Фонда за иновациону делатност, Raising Starts програму и другим међународним и националним програма добија средства за финансирање развоја иновација.

Предузетничка активност у Чачку је изнад просека Републике. У 2021. години на територији Града пословало је 7 307 активних привредних субјеката, од тога 5 420 предузетника и 1 887 привредних друштава². Број активних привредних друштава на 1 000 становника износио је 17, што је нешто ниже од просека Републике (просек РС је 19 привредних друштава на 1 000 становника), али приметно више од просека Региона Шумадије и Западне Србије (број привредних друштава на 1 000 становника на нивоу Региона износи 12). Број предузетничких радњи на 1 000 становника, који износи 50, је виши од републичког просека (41) и просека Региона (у Региону Шумадије и Западне Србије број предузетничких радњи на 1 000 становника износи 43).³ Показатељи о власничкој структури, укључујући и податке о заступљености жена, нису расположиви.

¹ Регистар иновационе делатности, преузето са: <https://prosveta.gov.rs/nauka/nauka-i-istrazivanje-u-srbiji/registar-inovacione-delatnosti/>, датум приступа: 11.12.2022.

² Регистар мера и подстицаја привредног развоја, Агенција за привредне регистре, преузето са: <https://pretraga2.apr.gov.rs/APRMapePodsticaja/>, датум приступа: 11.12.2022.

³ Показатељи о броју привредних субјеката на 1 000 становника израчунати по методологији Републичког секретаријата за јавне политике (Аналитички сервис ЈЛС), коришћењем података Агенције за привредне регистре (Регистар мера и подстицаја привредног развоја)

Број привредних субјеката је порастао у претходних неколико година. Овај раст је резултат пре свега повећања броја предузетничких радњи, али и благог повећања броја активних привредних друштава. Подаци о кретању броја привредних друштава и предузетника приказани су на Графикону.

Графикон 1. Број привредних субјеката у граду Чачку⁴

И поред тенденције повећања броја привредних субјеката, стопа настанка нових субјеката је нижа од просека Републике, и на нивоу је око или испод регионалног просека⁵. У 2021. години стопа настанка нових привредних друштава на територији града Чачка је износила 6,4%, а стопа настанка нових предузетничких радњи је била 10,6%. Посматрајући тенденцију током неколико претходних година, уочава се раст стопе настанка нових привредних друштава, док је стопа настанка нових предузетничких радњи осцилирала из године у годину, али је континуирано била на нивоу од око 10% и више.⁶

НТП Чачак

НТП Чачак је основан 2011. године као локална иницијатива јавног, научноистраживачког и привредног сектора у циљу убрзаног развоја иновативног потенцијала стварањем повољног амбијента за трансфер знања, нових технологија, умрежавање и стимулисање раста економије засноване на знању и повезивању науке и привреде. НТП Чачак, пружа институционалну подршку стартап и технолошким компанијама, у развоју и комерцијализацији иновативних производа/услуга, пружајући им пакет инфраструктурних и стручних програма. Могућности и подршка су доступни и растућим високотехнолошким компанијама (МСП и ИРД), кроз прилагођене програме.

Циљ НТП Чачак је развој иновационог привредног екосистема кроз повезивање научно истраживачких потенцијала и привредних ентитета у циљу примене технолошких иновација, развоја стартап компанија, запошљавања младих високообразованих кадрова, са директним утицајем на развој пословног амбијента.

Правни и стратешки основ пословања

⁴ Регистар мера и подстицаја привредног развоја, Агенција за привредне регистре, *преузето са:* <https://pretraga2.apr.gov.rs/APRMapePodsticaja/>

⁵ Стопа настанка нових привредних субјеката се, према методологији Републичког секретаријата за јавне политике (Аналитички сервис ЈЛС), рачуна као однос броја новооснованих и укупног броја активних привредних субјеката у датој години. Подаци за 2021. израчунати су на основу података Агенције за привредне регистре, уз помоћ: <https://pretraga2.apr.gov.rs/APRMapePodsticaja/>, датум приступа: 11.12.2022.

⁶ Стопе настанка привредних друштава и предузетничких радњи на нивоу Републике су у 2021. години износиле, редом, 7,2% и 11,9%, а у Региону Шумадије и Западне Србије 6,3% и 12,9%. Извор: прорачун на основу података АПР (Регистар мера и подстицаја привредног развоја), уз помоћ: <https://pretraga2.apr.gov.rs/APRMapePodsticaja/>, датум приступа: 11.12.2022.

Друштво са ограниченом одговорношћу НТП Чачак, МБ 20793112, ПИБ 107393266 основано је у складу са Уставом РС, Законом о привредним друштвима и Законом о иновационој делатности и регистрован у складу са Законом о Агенцији за привредне регистре и Законом о регистрацији привредних субјеката, Решењем број БД 147601/2011 од 29.12.2011. године у Агенцији за привредне регистре Републике Србије, као и у складу са Законом о општем управном поступку и Законом о иновационој делатности у Регистру иновационих делатности Министарства просвете, науке и технолошког развоја Решењем број 391-00-38/2014-16 од 10.11.2014. године.

ДОО НТП Чачак је основано као организација у којој се пружају инфраструктурне и стручне услуге високошколским установама, научноистраживачким организацијама, јавним предузећима, јавно комуналним предузећима, јавним установама, пољопривредним газдинствима и привредним друштвима ради стварања нових производа, технологија, процеса и услуга или значајне измене постојећих у складу са потребама тржишта. У складу са Оснивачким актом друштва предвиђено је да ће се добит коју привредно друштво оствари у току свог пословања уложити у даљи развој друштва и унапређење пословања.

Позитивни прописи који се примењују у раду НТП-а Чачак:

- Устав Републике Србије („Сл. Гласник РС“ бр. 98/2006 и 115/2021)
- Закон о иновационој делатности („Сл. гласник РС“ , 129/2021);
- Закон о привредним друштвима („Сл. гласник РС“, 36/2011, 99/2011, 83/2014- др. Закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 и 109/2021);
- Закон о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“ бр. 29/78, 39/85, 45/89 - одлука УСЈ и 57/89, "Сл. лист СРЈ", бр. 31/93, "Сл. лист СЦГ", бр. 1/2003 - Уставна повеља и "Сл. гласник РС", бр. 18/2020);
- Закон о раду ("Сл. гласник РС", бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014, 13/2017 - одлука УС, 113/2017 и 95/2018 - аутентично тумачење)
- Закон о пензијском и инвалидском осигурању („Сл. Гласник РС“ бр. 34/2003, 64/2004 одлука УСРС, 84/2004- др. закон, 85/2005, 101/2005 – др. закон, 63/2006 одлука УСРС, 5/2009, 107/2009, 101/2010, 93/2012, 62/2013, 108/2013, 75/2014, 142/2014, 73/2018, 46/2019 – одлука УС, 86/2019, 62/2021 и 125/2022)
- Закон о науци и истраживањима („Сл. гласник РС“, број 49 од 8. јула 2019.године)
- Уговор о оснивању ДОО НТП Чачак, број 941/1 од 14.09.2021. године;
- Пословник о раду скупштине ДОО НТП Чачак број 927 од 02.08 .2021 године;
- Закон о рачуноводству („Сл. Гласник РС“ бр. 73/2019 и 44/2021 – др. закон)
- Закон о порезу на додату вредност („Сл. гласник РС“, бр 84/2004, 86/2004- испр., 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 6/2014- усклађени дин. Изн.68/2014-др.закон, 142/2014, 5/2015-усклађени дин.изн. 83/2015, 5/2016- усклађени дин.изн. 108/2016, 7/2017-усклађени дин.изн. 113/2017, 13/2018, усклађени дин.изн. 30/2018, 4/2019-усклађени дин.изн. 72/2019, 8/2020- усклађени дин. Износи и 153/2020)
- Закон о ауторском и сродним правима („Службени гласник РС“ бр. 104/2009, 99/2011, 119/2012, 29/2016 - одлука УС и 66/2019);
- Закон о јавним набавкама („Службени гласник РС“ бр. 91/2019);
- Закон о порезу на добит правних лица ("Сл. гласник РС", бр. 25/2001, 80/2002, 80/2002 - др. закон, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - др. закон, 142/2014, 91/2015 - аутентично тумачење, 112/2015, 113/2017, 95/2018, 86/2019 и 153/2020);
- Закон о службеној употреби језика и писама („Службени гласник РС“ бр. 45/91, 53/93, 67/93, 48/94, 101/2005 - др. закон, 30/2010, 47/2018 и 48/2018 - испр.);
- Закон о државним и другим празницима у Републици Србији („Службени гласник РС“ бр. 43/2001, 101/2007, 92/2011);
- Закон о забрани дискриминације („Службени гласник РС“ бр. 22/2009 и 52/2021);
- Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја („Службени гласник РС“ бр. 120/2004, 54/2007, 104/2009, 36/2010 и 105/2021)

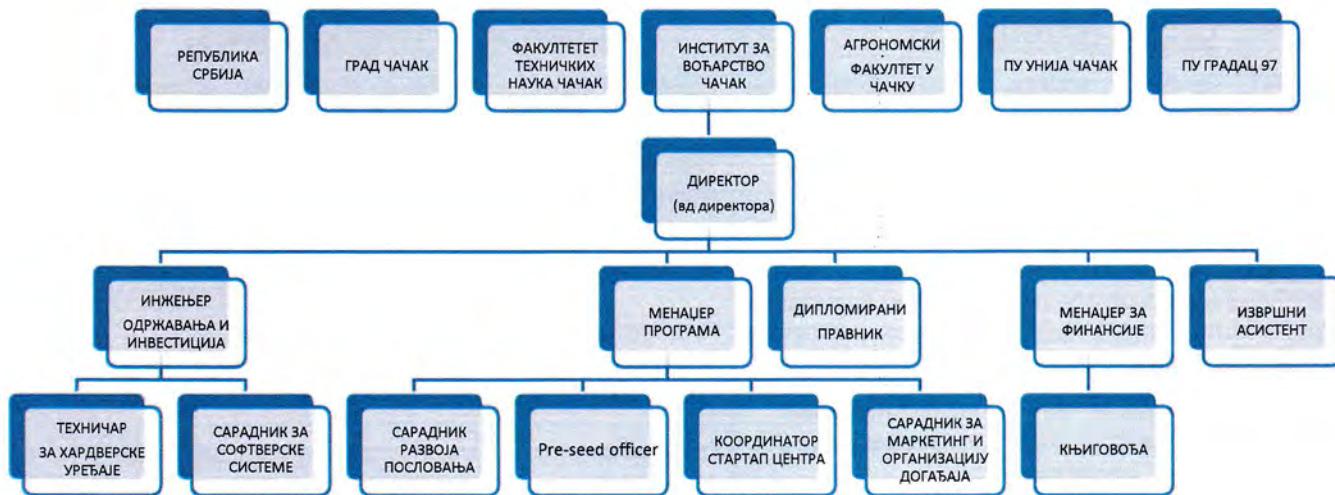
- Закон о заштити података о личности („Сл. Гласник РС“ бр. 87/2018)
- Закон о фискализацији („Сл. Гласник РС“ број 153/2020 и 96/2021)
- Закон о електронском документу, електронској идентификацији и услугама од поверења у електронском пословању („Сл. Гласник РС“ бр.94/2017 и 52/2021)
- Закон о општем управном поступку („Сл. Гласник РС“ бр.18/2016 и 95/2018)
- Закон о спречавању корупције („Сл. Гласник РС“ број 35/2019, 88/2019, 11/2021 аутентично тумачење, 94/2021 и 14/2022)
- Закон о безбедности и здрављу на раду („Сл. Гласник РС“ број 101/2005, 91/2015 и 113/2017 – др закон)
- Закон о родној равноправности („Сл. Гласник РС“ број 52/2021)
- План и програм пословања НТП Чачак за 2023. годину, број 1199 усвојен на седници Скупштине оснивача 29.12.2022. године.

НТП Чачак послује и у складу са:

- Закон о иновационој делатности („Сл. гласник РС“ , 129/2021);
- Закон о привредним друштвима („Сл. гласник РС“ , 36/2011, 99/2011, 83/2014- др. Закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018, 91/2019 и 109/2021);
- Стратегија научног и технолошког развоја Републике Србије за период од 2021. до 2025. године „Моћ знања“ („Сл. гласник РС“, број 10 од 10. фебруара 2021. године);
- Одлука о повећању основног капитала (број 757 од 25.маја 2020.године);
- Уговор ДИИ2 број 910 од 15.06.2021.године;
- Споразум о спровођењу пројекта „Технопарк Србија 2- подстицање извоза кроз развој технолошких паркова“ потписан између Министарства просвете, науке и технолошког развоја и Града Чачка који је заведен код Града Чачка под бројем 401-24/2020-2 дана 24.01.2020. год;
- Уговор између Републике Србије, Кабинета министра без портфеља задуженог за иновације и технолошки развој и Града Чачка број 926 од 30.07.2021.године;
- Стратегија паметне специјализације Републике Србије 2020.-2027. године;
- Стратегија развоја вештачке интелигенције у Републици Србији 2020.-2025.године;
- Комуникациони план града Чачка за период од 2020.-2025.године
- Уговор о приступању новог члана друштва (број 022-05-00001/2020-01/2 од 04.06.2020. године)
- Уговор о давању на управљање непокретности у јавној својини, између НТП Чачак и Града Чачка (401-481/2019- IV, од 22.08.2019.године)
- Анекс Уговора о давању на управљање непокретности у јавној својини, између НТП Чачак и Града Чачка (401-713/2022-II од 28.09.2022. године)
- Уговор о давању на коришћење непокретности у својини РС, између Републичке дирекције за имовину РС и ДОО НТП Чачак (број 464-581/20 од 11.05.2020. године);
- Уговор о донацији ЕУПРОПЛУС за иновације и нове технологије у МСП у централној и западној Србији (број донације UNOPS EUPROPLUS-2022-Grant-014)
- Уговор ГИЗ број 83422813 (procesing number 16.2022.8-001.0) од 15.11.2022. године

Управљање привредним друштвом

Управљање привредним друштвом НТП Чачак је једнодомно. Органи друштва су Скупштина и Директор. На основу чл. 19. Уговора о оснивању друштва, који је израђен у складу са одредбама Закона о привредним друштвима, одређене су надлежности Скупштине и директора привредног друштва. Поред осталих надлежности, Скупштина НТП Чачак одлучује о плановима и програмима рада и пословању друштва. Скупштину друштва чине овлашћени представници оснивача друштва са правом одлучивања у складу са уделом у основном капиталу и то: Република Србија 40%, Град Чачак 40%, Факултет техничких наука 4%, Агрономски факултет Чачак 4%, Институт за воћарство Чачак 4% , Пословно удружење послодаваца “Унија Чачак 2000” 4% и ПУ “Градац 97” 4%.

Слика 1 Организациона шема НТП Чачак

SWOT анализа пословања за 2023. годину**Снаге (strengths)**

Тим НТП Чачак - млади, високообразовани запослени и сарадници

Јединствени садржај НТП-а (једини coworking простор у Чачку; производно-прототипски простор и лабораторија за истраживање)

Институционализоване услуге НТП Чачак, прилагођене индивидуалним потребама корисника (преинкубација, инкубација, логистичка и стручна подршка, менторинг и др.)

Повезаност друштва са научно-истраживачким институцијама, јавним сектором и привредом, кроз оснивачки акт друштва

Пројекти подржани од стране међународних и домаћих програма, за јачање капацитета организације, стварање нових и развој постојећих услуга НТП-а Чачак

Финансијска подршка Града Чачка и Републике Србије и позитивно пословање

Научне и технолошке експертизе у области иновационих пројеката и развоја пословања

Слабости (weaknesses)

Захтевне административне процедуре и прописи, са директним утицајем на функционисање НТП-а,

Недовољно искуство чланова тима (просек година радног стажа је до 2 године)

Недовољна покривеност оперативних трошкова пословања, са пословним приходима

Недовољна информисаност стејкхолдера и јавности о улози научно-технолошких паркова у пословању и образовању

Пословни објекти су изграђени пре више од 50 година и поред реновирања и адаптације захтевају додатна улагања и више трошкове одржавања (комунална инфраструктура, климатизација и вентилација и неразвијена гасна мрежа)

Локација седишта се налази у старој индустријској зони, која је оштећена бомбардовањем са недовољно оперативним саобраћајним прилазима

Шансе (opportunities)

Проширење пословних капацитета НТП Чачак

Сарадња са привредним окружењем централне и западне Србије

Лидерство Града Чачка на пољу предузетништва и индустрије, у региону и традиција индустријске производње

Мотивисање и оспособљавање кандидата за отварање стартап компанија и нових радних места

Повратак стручних лица са искуством у Чачак, услед глобалних трендова

Позиционирање НТП Чачак као дигиталног иновационог хаба (у оквиру DIN2 пројекта) и интернационална препознатљивост НТП Чачак

Предлог о формирању Одбора за сарадњу научно-истраживачких институција и привреде

Дигитална платформа за унапређење информисаности и сарадње између научно истраживачких институција и привредног сектора

Претње (threats)

Глобална економска криза

Недовољна мотивисаност запослених на факултетима и истраживачким институцијама за тржишну реализацију иновација и научних радова,

Недовољна информисаност јавности о активностима НТП Чачак и непотпуно сагледавање функције НТ парка у привредним активностима Града Чачка

Недовољна комуникација и координација између приватног и јавног сектора, у сфери иновационе делатности

Недовољна инволвираност привреде (МСП сектора) у активности НТП Чачак ради сагледавања реалних потреба

У стартап екосистему Србије, бележи се висока стопа морталитета стартапа

У Србији још није настао први "Unicorn"

Стратешки циљ 1: Унапређење иновационе делатности и стартап предузетништва на подручју централне и западне Србије

Стартапи се сматрају предводницима економских и технолошких промена, који утичу на раст и конкурентност државе. Из године у годину стартап екосистем је све бројнији, успешнији и привлачи велику пажњу и интересовање опште јавности, како домаће, тако и међународне.

Како би се што боље разумео и сагледао наш екосистем, прилике и изазови које он отвара, могућности за његову промоцију и унапређење, НТП Чачак, спроводи низ активности за раст и развој стартап екосистема и тежи да те резултате преточи у реалне бројеве, како би даљим активностима са НТП заједницом креирали што боље програме подршке за унапређење пословног окружења и заједно отворили пут за лакши наставак и развој стартап тимова и компанија на путу њиховог локалног и глобалног успеха.

Планом рада предвиђен је раст и развој тимова и компанија кроз подршку НТП-а Чачак, за аплицирање на различите програме који им могу обезбедити додатне изворе финансирања и могућност даљег усавршавања. Такође, кроз сарадњу са иностраним и успешним стартапима из различитих земаља света, које се баве истом или сличном делатношћу, може се значајно допринети развоју пословања стартап тимова и компанија које се развијају у оквиру Научно технолошког парка Чачак.

Учешћем НТП-а Чачак на међународним скуповима попут међународних сајмова, фестивала, дигиталним виртуелним скуповима отвара могућности за сарадње, као и промоцију стартап компанија које се развијају у склопу НТП-а Чачак, отварајући им светска тржишта за њихове производе и услуге, али и могућност сарадње са међународним компанијама. Догађаји овакве врсте отварају могућности за нове контакте и повезивања са организацијама сличне делатности.

1.1. Очекивани резултати

Очекивани резултати у оквиру стратешког циља 1.1. **Унапређење иновационе делатности и стартап предузетништва на подручју централне и западне Србије** имају директан и индиректан утицај на активности усмерене на јачање стартап екосистема и промоцију предузетништва. Кроз низ активности које ће НТП Чачак спроводити током наредне године очекује се да стартапи изађу са постављеним процесима и структуром коју ће одмах моћи да примене у својим стратегијама пословања.

Током досадашњег рада стартап екосистем у овом региону је имао значајан експонецијалан раст и у наредном периоду очекује се прогрес истог интензитета.

Резултати којима се тежи у наредном периоду кроз планиране активности су:

- Повећање броја корисника coworking простора за 20%;
- Раст стартап тимова и стартап компанија, очекује се 10 нових стартапа који ће проћи кроз Менторинг програм, програме прединкубације и инкубације;
- Развој AgriTech-а кроз сарадњу са факултетима у Чачку;
- Укључивање младих у стартап екосистем кроз програмске активности - око 200 младих;
- Раст броја пратилаца на свим друштвеним мрежама за 50%;
- Проширење базе контаката за 200+ нових особа;

1.2. Планиране активности

Активности:	Период реализације:	Очекивани резултат:
Активности усмерене на јачање стартап екосистема и промоцију предузетништва	01.01.2023 - 31.12.2023.	7-10 стартап тимова 3 стартап компаније
Сарадња са образовним институцијама	01.01.2023 - 31.12.2023.	6 стартап тимова
Организација „B2B“, S2S” и “B2G”	01.05.2023 - 30.09.2023.	7-10 састанака на годишњем нивоу
Развој мреже центара за развој предузетништва у земљи и региону	01.01.2023 - 31.03.2023. 01.08.2023 - 31.12.2023.	4-6 у земљи; 1 у иностранству
Организација такмичења	01.02.2023 - 31.08.2023.	минимум 3
Промотивне активности, друштвене мреже, вебсајт	01.01.2023 - 31.12.2023.	20% више пратилаца на друштвеним мрежама у односу на претходну годину

Табела 1. Активности у оквиру стратешког циља 1.1. Унапређење иновационе делатности и стартап предузетништва на подручју централне и западне Србије

Активности усмерене на јачање стартап екосистема и промоцију предузетништва

Стартап центар НТП Чачак је место у западној и централној Србији који пружа подршку, инспирацију и едукацију кроз примену савремених метода и опреме у процесима стварања иновативних производа и услуга. Инспиративан простор и савремена технолошка опрема пружа креативна решења стартапима, појединцима или компанијама да буду иновативни и конкуретни на тржишту константних промена. Стартап центар представља место где млади људи могу искористити свој потенцијал и направити позитиван утицај на своју средину кроз формирање нових компанија, отварања нових радних места, samozapošljavanje и спречавање „одлива мозга“.

У оквиру Стартап центра НТП-а Чачак налази се и coworking простор који је намењен за заједнички рад. Coworking простор Стартап центра НТП-а Чачак је аутентичан по многим карактеристикама. Радно инспиративан амбијент разликује се од уобичајне канцеларије, пре свега савременом технолошком опремом и радним материјалом који coworker-има омогућава да раде независно или у тимовима.

Корисници coworking простора имају прилику да се упознају са најмодернијом технологијом као што су: 3Д штампачи, ВР наочаре, роботска рука, дрoнови, лево роботи и др.

Стартап центар НТП Чачак у оквиру coworking-а редовно организује радионице и стручне тренинге који могу значајно допринети унапређењу бизниса.

У склопу coworking простора налазе се и пословне канцеларије које су савршен радни простор за стартап компаније, озбиљне стартап тимове који захтевају перманентан раст, професионалну подршку и окружење у коме ће се сарађивати, умрежавати са осталим станарима и развијати пословање; конференцијска сала опремљена је високо технолошком опремом и може да прими **преко 80 људи**; као и „relax“ зону за паузу која је опремљена кафе апаратом и кухињом где корисници могу спремити своје оброке или топли напитац и уживати у просторијама Регионалног иновационог Стартап центра НТП Чачак.

Бенефит чланства у заједници огледа се у међусобним познанствима корисника простора и међусобне помоћи и сарадње. Од **преко 150 корисника простора**, колико их је до сада прошло кроз Стартап центар НТП Чачак, **око 20%** су били **страни држављани**.

НТП Чачак кроз програме подршке стартапима (прединкубација и инкубација) омогућава стартапима да развијају своје иновативне идеје.

Прединкубација је намењена стартап тимовима, који имају само иновативну идеју, док је инкубација намењена основаним стартап компанијама, које свој развој могу побољшати и убрзати уз помоћ менторске подршке НТП-а Чачак.

1. **Програм Прединкубације** - намењен тимовима и појединцима који имају за циљ развој пословне идеје засноване на принципима иновативности и знања.

У оквиру програма подршке развоју нових предузећа, тимовима или појединцима на располагању је следеће:

- Простор за рад у оквиру НТП Стартап центра Чачак,
- Услуге едукације из области пословног планирања, маркетинга, финансија,
- Менторске услуге,
- Услуге пословног саветовања,
- Услуге посредовања при тражењу инвеститора.

Програм прединкубације траје од три до шест месеци у оквиру којег стартап тим ради на валидацији идеје.

2. **Програм Инкубације** - тимовима који покажу посвећеност, рад и одлучност, обезбедићемо потребну помоћ у дефинисању пословног модела, као и правну и административну подршку при регистрацији или вођењу фирме.

Циљ програма прединкубације је **10 нових стартап тимова** које ће се у каснијим фазама развоја претворити у минимум 3 стартап компаније.

У циљу привлачења стартап тимова, НТП Чачак ће у наредној години организовати **15 различитих догађаја** којима ће обухватити **преко 200 младих са подручја централне и западне Србије**.

Кроз услуге које пружа, омогући ће стартап тимовима и компанијама чланицама раст, едукацију, умрежавање и инфраструктуру, како би развој иновативног решења текао неометано. Са друге стране, програмске активности су намењене младима, и фокус је управо на ученике средњих школа и студенте, и на упознавање могућности које им НТП Чачак пружа. Такође, то подразумева организацију манифестација које доприносе промоцији и популаризацији иновација и иновационог предузетништва, на националном и локалном нивоу, као и израду и спровођење истраживања о стању, проблемима и перспективама иновационог и стартап екосистема у Републици Србији.

Активности које ће бити реализоване у наредној години су разне врсте презентација на тему „Дигиталне писмености“, „Писање бизнис плана“, „Меке вештине“, затим радионице мехатронике, роботике, електропнеуматике, meetup-ови, панел дискусије које се односе на предузетништво. Сви догађаји се спроводе у циљу развоја и унапређења вештина и знања стартап тимова и компанија, на путу јачања стартап екосистема у овом региону.

 Период реализације: јануар 2023 - децембар 2023.

Сарадња са образовним институцијама

Умрежавање и сарадња образовних институција, привреде и НТП Чачак кроз активности НТП Стартап центра Чачак, ради стварања бољих пословних услова за младе (средњошколце, студенте и појединце са иновативним идејама) нашег града и региона. Корисници ће имати стручну, менторску, саветодавну и логистичку подршку да покрену и воде стартап тимове и сопствени бизнис у НТП-у Чачак. Подстицање технолошких унапређења, иновативности постојећих предузећа и подршка

иновативних и технолошко развојних идеја је битна карактеристика НТП Стартап центра.

- **Сарадња са средњим школама**

НТП Чачак има потписану сарадњу са свим средњим школама на територији града Чачка. План је да се током наредне године млади суграђани упознају са капацитетима и услугама које НТП Чачак може да им понуди.

- **Сарадња са Мејкерс лабом у Медицинској школи у Чачку**

Медицинска школа у Чачку је прва школа у Србији у којој је у току 2022. године отворен мултидисциплинарни иновативни простор, Мејкерс лаб, у коме ученици и наставници заједно истражују, стварају и повезују се са локалном и широм заједницом. Рад Мејкерс лаба се заснива на повезивању више активности: науке, технологије, инжењерства, уметности, математике и предузетништва.

Кроз рад у Мејкерс лабу замишљено је да ученици и наставници на иновативан начин приступају едукацији и решавању проблема. Крајњи циљ је повезивање школа са грађанским иницијативама и умрежавање школа на локалном, а онда и ширем нивоу.

Кроз сарадњу Мејкерс лаба и Научно технолошког парка Чачак тимови који планирају да реализују своје идеје и покрену успешне стартапе ће имати подршку НТП-а Чачак кроз менторство, усмеравање ка стручним кадровима, повезивање са осталим школама на територији града Чачка и могућностима за даљи развој њихових стартапа кроз менторски програм подршке који спроводи НТП Чачак кроз Регионални иновациони стартап центар. Очекује се да кроз рад са ученичким тимовима резултат буде **минимално три тима** која ће наставити свој стартап развој у Научно технолошком парку Чачак.

Менторски програм рада са ученичким тимовима подразумева континуирани рад у периоду од јануара до маја. У првим месецима рада са ученицима ће се радити на припреми њиховог прототипа, усавршавању вештина јавног наступа, припреме презентације и припреме за конкурисање на регионално такмичење ученичких компанија које спроводи организација "Достигнућа младих".

 Период реализације: јануар 2023 - мај 2023.

Планираним програмским активностима (догађаји на различите тема, радионице, такмичења, итд.) НТП Чачак нуди могућност усавршавања и међусобног повезивања средњошколаца из различитих школа и њихово мотивисање на другачије размишљање, које укључује иновативност, креативност и спремност ка покретању стартапа. Главни циљ свих тих активности је умрежавање младих, како би они сами могли да препознају који су им профили потребни за покретање успешних стартапа.

- **Сарадња са академском заједницом**

НТП Чачак је кроз претходни успешни рад са факултетима остварио резултате мерљиве кроз нове стартапе, који имају тенденцију да се даље развијају на путу ка успеху.

Сарадња са академским институцијама ће се остварити кроз умрежавање и сарадњом образовних институција, привреде и НТП-а Чачак кроз активности Стартап центра НТП-а Чачак, ради стварања бољих пословних услова за младе (средњошколце, студенте и појединце са иновативним идејама) нашег града и региона. Корисници ће имати стручну, менторску, саветодавну и логистичку подршку да покрену и воде стартап тимове и сопствени бизнис у НТП-у Чачак.

Кроз стартап дане који се организују на факултетима НТП Чачак ће представити своје актуелне пројекте и програме који студентима могу донети бенефите и на које они могу учествовати.

AgriTech као нови тренд у стартап свету има тенденцију раста и развоја у нашем региону. План Агрономског факултета за наредни период је увођење новог смера који ће укључити информационе технологије, што ће имати велики значај за даљу сарадњу са овом институцијом и биће добра подлога

за раст и развој Agritech-а. Кроз такмичења која ће НТП Чачак организовати током наредне године студенти ће моћи да развијају своје иновације у овој области и тиме допринесу свеопштем развоју стартап екосистема.

До сада је остварена сарадња са Факултетом техничких наука у Чачку, Агрономским факултетом у Чачку, Електротехничким факултетом у Београду, Економским факултетом у Крагујевцу, Машинским факултетом у Краљеву, Универзитетом у Новом Пазару и тежи се ка проширењу сарадње са факултетима у региону и шире.

Кроз мрежу факултета остварени су резултати у виду стартапа који се развијају кроз менторинг програм Научно технолошког парка Чачак, а циљ је да се, кроз програмске активности, наредне године тај број стартапа повећа.

- **Организација „B2B“, „B2G“ и „S2S“ састанака**

B2B састанци биће организовани за стартап тимове и компаније које се развијају у оквиру НТП Чачак, са потенцијалним сарадницима, купцима и партнерима, али и са експертима из различитих области који могу да их усмере како на најлакши начин да превазиђу неке препреке у пословању.

Планирано је одржавање састанака са BSO организацијама у земљи и у региону кроз пројекат „Connecting Makerspaces in the Western Balkans Region“, у оквиру које је планирана и посета делегације „FabLab“ иновативне лабораторије из Сарајева Научно технолошком парку Чачак и одлазак НТП-а Чачак њима.

B2G се спроводи кроз одвијање паралелних састанака између представника јавних предузећа и ИТ компанија.

Организација „S2S“ састанака има за циљ да повеже стартапе, који се баве истим или сличним пословима ради размене искустава и знања и потенцијалне међусобне сарадње.

Циљ нам је да у току наредне године организујемо **од 7 до 10 оваквих састанака**.

 Период реализације: мај 2023 - септембар 2023.

- **Организација такмичења**

У години која следи планирано је како организовање, тако и учествовање на разним такмичењима у земљи и свету попут хакатона, стартап и предузетничких кампова и др.

Интернационализација стартапа кроз такмичење „Балкатон“

Интернационализација стартапа који се развијају у оквиру НТП-а Чачак подразумева и учествовање на такмичењима као што је „Балкатон“.

Регионална онлајн такмичења окупљају младе иноваторе, стартапе, центре за дигиталне иновације, научно технолошке паркове, универзитете, мала и средња предузећа и друге, из региона Западног Балкана, како би покренули дигитална иновативна и практична пословна решења у различитим областима.

 Период реализације: фебруар 2023 - август 2023.

Промотивне активности, друштвене мреже, вебсајт

Друштвени канали које НТП Чачак користи у циљу промовисања су: сајт НТП Чачак, Facebook, Instagram, LinkedIn, YouTube, newsletter.

НТП Чачак, у последњих шест месеци, бележи континуални, органски, раст пратилаца/конекција/свиђања путем друштвених мрежа које примењује у својој пракси.

Након редовне ажурности и објављивања вести на свим платформама, успостављен је алгоритам препознатљивости и допирања до нових људи. Објаве и вести које представљају маркетинг садржај, односе се на: актуелности и догађаје у НТП Чачак, најаве и реализације пројеката, позив за различите програме, едукативни и занимљиви садржај из области предузетништва и стартапа. Теме за newsletter, који се шаље бази контаката од 900+ особа, усаглашене су са објавама за друштвене мреже. Уколико се пружи могућност, током 2023. године може се почети са још неком маркетинг активношћу (НТП подкаст, интервјуи са успешним предузетницима са простора Балкана, креирање званичног налога на некој новој друштвеној мрежи која је популарна).

Раст броја пратилаца на свим друштвеним мрежама **за 50%** у наредној години, проширење базе контаката **за 200+ нових особа**.

📅 **Период реализације:** јануар 2023 - децембар 2023.

Методологија рада

Методологија рада за реализовање стратешког циља: **1.1. Унапређење иновационе делатности и стартап предузетништва на подручју централне и западне Србије** ће бити заснована на досадашњем раду и искуствима Научно технолошког парка Чачак у области развоја стартап екосистема. Сама реализација стратешког циља ће бити прилагођена потребама и трендовима раста и развоја стартапа у Републици Србији, са тежњама да њихов прогрес буде по угледу на добре примере светских стартапа. У складу са дефинисаним активностима и очекиваним резултатима методологија рада ће укључити неколико аспеката:

- Идентификовање потреба стартапа за њихов раст и развој
- Дефинисање плана рада са сваким стартапом појединачно
- Стручно усавршавање запослених кроз пројекте који утичу на развој стартапа
- Студентске праксе које би покриле стартапе и развој иновативних идеја, које могу позитивно утицати на расположиве вештине и предузетнички екосистем
- Понудити ваннаставне предузетничке и стартап програме
- Отварање пословних инкубатора, креативних зона значајних за развој стартап искуства и предузетничког духа у екосистему широм света
- Анимирање потенцијалних средњошколских стартапа кроз сарадњу са школама у оквиру иновативних програма
- Подршка финансирања у раној фази
- Подршка у даљој повезаности домаћих предузетника

Стратешки циљ 2: Допринос развоју пословног амбијента кроз промоцију нових технологија, јачања сарадње науке и привреде и унапређење конкурентности МСП сектора

НТП Чачак, током десетогодишњег рада, доприноси унапређењу пословног амбијента Чачка и региона, уз интензивни рад на мапирању услуга за унапређење сарадње између привреде, науке и јавног сектора, са дугорочним утицајем на повећање стартап и технолошких компанија.

Унапређење сарадње између привреде и науке је процес, који захтева укљученост и заинтересованост свих страна, а који се у сегменту доприноса развоју пословног амбијента, посматра кроз могућности примене развојних и иновационих пројеката са факултета у привредном сектору, перспективно кроз увећање пројеката, иновација и привредних субјеката.

Током 2023. године, планирана је сегментирана подршка МСП сектору од стране НТП Чачак, кроз три развојна сегмента, и имплементацију сета активности у циљу повезивања, сарадње и даљег развоја пословног сектора и научно истраживачких институција.

Сегменти подршке:	Подршка МСП сектору у развоју стартап, технолошко развојних и спин-оф компанија	Примена нових технологија у МСП сектору, кроз технолошки опремљену лабораторију	Истраживање иновационих потенцијала и сарадња науке, привреде и јавног сектора
Активности:	1. Програми подршке 2. Унапређење услуга и увођење нових 3. Умрежавање и сарадња	4. Радионице и обуке 5. Специјализоване радионице за МСП 6. Такмичења 7. Промотивне активности нових технологија	8. Учествовање НТП-а Чачак на научно-стручним скуповима 9. Истраживање могућности примене иновација 10. Унапређена комуникација привреде и академије - Дигитална платформа
Период реализације:	01.2023. - 12.2023.	02.2023. - 07.2023. 09.2023. - 12.2023.	03.2023 - 11.2023.
Очекивани резултати:	- унапређене услуге - повећан број МСП-ова - повећан број стартапа и спиноф-ова који су корисници програма	- повећан број обука - повећан број предавања - повећан број корисника (МСП-а, студената, научника, корисника)	- повећан број контаката између привреде и академске заједнице - унапређени канали комуникације

Табела 2: Стратешки циљ _ приказ активности са планом реализације

I Подршка МСП сектору кроз развој стартап, технолошко развојних и спиноф компанија

Планиране активности су:

1. програми подршке кроз Јавне позиве (националне и интернационалне),
2. континуални рад на унапређењу услуга и увођењу нових и/или индивидуалних услуга
3. умрежавање и сарадња између чланица НТП Чачак и привреде Чачка и региона

II Примена нових технологија у МСП сектору, кроз опремљене лабораторије у НТП - у и партнерским институцијама и организацијама

Планиране активности су:

4. Радионице / обуке/ предавања (НТП Лаб акредитована наставно - научна база ФТН Чачак),
5. Радионице / специјализоване обуке за МСП-(област: ИТ, роботика и дигитализација)
6. Такмичења/предавања за студенте и умрежавања са МСП-овима у региону
7. Промотивне активности технолошких и стартап компанија (реални сектор)

III Истраживање иновационих потенцијала и сарадња науке, привреде и јавног сектора

Планиране активности су:

8. Истраживање иновационих потенцијала у академској заједници, кроз сарадњу са факултетима и Универзитетима из Крагујевца и Београда,
9. Истраживање могућности примене иновација из академије у привреду, кроз евалуацију потреба МСП сектора централне и западне Србије (директно ангажовање представника НТП Чачак у активности пословних удружења)
10. Унапређење комуникације између привреде и академије кроз месечне тематске активности (округли столови, панел дискусије) са фокусом на конкретну активност/иновацију/процес са могућношћу комерцијалне употребе и др. - Дигитална платформа

Планиране активности за допринос развоју пословног амбијента кроз промоцију нових технологија, сарадњу науке и привреде и унапређење конкурентности МСП

У наставку текста су активности које кроз План и програм рада НТП Чачак, имају за циљ унапређења пословног амбијента кроз јачање сарадње науке и привреде, нове технологије и конкурентност МСП-ова. НТП Чачак тренутно броји више од педесет привредних субјеката (са којима постоји формални или неформални вид сарадње)⁷, којима пружа инфраструктурну или стручну подршку, менторску подршку, подршку кроз пројектне активности, сарадњу на пројектима, консултације и др., а претпоставка је да се током 2023. године унапреди и повећа обим сарадње, у складу са свим параметрима, за 25% у односу на текућу годину.

Активност 1. Програми финансијске и стручне подршке за МСП сектор

НТП Чачак активно сарађује са иновационим организацијама и организацијама за подршку пословању на националном нивоу (Фонд за иновациону делатност, Фонд за развој, NALED, USAID и др.) и на међународном нивоу (Технолошки парк Мурска Собота Словенија, "FabLab" Сарајево БиХ, Иновационо предузетнички центар Технополис, Иновациони центар Бањалука и др.). Кроз сарадњу са предметним организацијама омогућен је пренос и комуникација, како знања о иновацијама и технолошком напретку, тако и доступних јавних позива/програма подршке и могућности екстерног финансирања.

📅 Период реализације: 30.01.2023. до 25.12.2023.

Активност 2. Инфо мрежа о доступним програмима подршке за МСП сектор

Предлог је да се у комуникацији са пословним удружењима, креира Инфо мрежа о програмима подршке (активност у развоју) за конкретне стартап и технолошке компаније са циљем ширења информација, унапређења сарадње и могућност директне комуникације између компанија чланица НТП-а, привреде региона и пословних удружења.

⁷ Формализовани видови подршке су кроз Меморандуме о сарадњи, Уговоре о сарадњи, Уговоре о инфраструктурној подршци и пословној инкубацији, Уговори са донаторима на пројектима и др, док неформална сарадња се односи на све остале видове подршке и могућности које се реализују кроз панеле, међународне и националне конференције, предавања, такмичења, кампове и др., који укључују сарадњу између привреде и науке.

Инфо мрежа размене информација, неформално спроводи (мејл комуникација и инстант информисања о свим програмима подршке), са неопходношћу креирања платформе за бржи пренос информација на што већи број потенцијалних корисника.

📅 **Период реализације:** 01.03.2023. до 01.12.2023.

Активност 3. Развој постојећих и увођење нових услуга за МСП сектор

Подршка технолошко-развојним компанијама и стартап компанијама, у складу са Законом о иновационој делатности, је у оквиру инфраструктурних капацитета, конкретних пословних капацитета (халско-производни простор, канцеларијски простор, coworking простор, конференцијске канцеларије, конференцијске сале, лабораторија и др.). Кроз унапред описане услуге, тачка 1.1 Пословне инкубације, члановима и станарима НТП Чачак, доступни су просторни капацитети уз субвенционисане услове. Привредни субјекти који су у процесу пословне инкубације и развоја технолошких иновација, имају могућност субвенционисане подршке на период до три године.

Процес инкубације дефинисан је кроз:

- пословни простор (производни, канцеларијски, истраживачко- лабораторијски, coworking)
- заједничке услуге: коришћење заједничких просторија, канцеларијске опреме и остале инфраструктуре (сале за састанке, конференцијске сале, обезбеђење и опрема);
- пословно-саветодавне услуге (пословно планирање, менаџмент, маркетинг) и административне услуге (правне и др.),
- консалтинг (специјализовани или општи), менторство (од стране успешних и искусних пословних људи);
- умрежавање и подстицај на сарадњу између предузетника и компанија унутар НТП-а, као и умрежавање са спољним партнерима;
- организација обуке сходно потребама клијената (типа: пословно планирање, маркетинг, људски ресурси, продаја, увоз и извоз и др.).

Кроз активности пословне инкубације и индивидуалног приступа различитим корисницима услуга, уз развој пројектних активности за унапређење МСП сектора, мапирани су предлози **нових услуга:**

- 3.1 Менторска подршка привреди, у припреми иновационих и развојних пројектних предлога,
- 3.2 Логистичка подршка привреди, у контексту информисања о иновационим пројектима,
- 3.3 Стручна подршка привреди, кроз константна предавања интерних/екстерних консултаната (у области интелектуалне својине, финансија и сегмената бизниса и других потреба привреде),
- 3.4 База расположивих кадрова (високообразованих, талентованих и младих стручњака),
- 3.5 Континуално истраживање захтева и могућности привреде(повезано са актив. бр. 6 и 7.)

За имплементацију услуга кроз НТП Чачак, неопходан је развој интерних људских капацитета, у периоду од 2023. године, са додатним Планом унапређења и индивидуалног прилагођавања свих услуга, а у циљу унапређења перформанси МСП-а.

📅 **Период реализације:** 30.01.2023. до 31.12.2023. године

Активност 4. Унапређење и промоција програма рада кроз НТП Лаб

Академске и истраживачке институције, кроз институционализовану сарадњу, имају тенденцију доприноса пословним и пројектним активностима парка. Једна од потенцијалних могућности јесте кроз Уговор о научноистраживачкој, стручној и пословно-техничкој сарадњи између Факултета техничких наука у Чачку и НТП-а Чачак, број 171 од 30. јануара 2020. године. Овим уговором отворене су могућности за унапређење сарадње у области научноистраживачког и стручног рада, стварање повољнијих услова за унапређење и примену научних сазнања и специјализацију инжењерског кадра. Конкретне активности, промоције и унапређења сарадње између науке и привреде, могу се имплементирати и кроз НТП лабораторију.

Програми и активности НТП Лаб-а су усмерени стварању нових производа, услуга и процеса и унапређењу капацитета, уз примену савремене опреме из области:

- аутоматизација и роботика,
- информационо-комуникациони системи,
- мехатроника и дигитализација.

Поред сегмента образовног и научно-истраживачког дела, лабораторија је планирана и као тренинг центар за привредни сектор региона централне и западне Србије. Циљ је окупљање субјеката иновационог екосистема из региона, који би заједничким радом развијали иновативне производе, процесе и технологије.

🕒 **Период реализације:** 30.01.2023. до 30.06.2023. и од 01.10.2023. до 25.12.2023.

Активност 5. Истраживање иновационих потенцијала у академској заједници и утицај на сарадњу између привредног и академског сектора

Сарадња НТП Чачак и академске заједнице, отвара могућности за предлоге за практичну примену конкретних научних радова и имплементација истих, за решавање проблема у привреди. Досадашњи неформални контакти, организована предавања и др. активности су имали јак утицај на унапређења у привреди и могућности практичне примене научних радова.

Током 2023. године, планира се формирање Одбора за сарадњу науке и привреде и развој дигиталне платформе за преношење информација, између научних институција и МСП сектора.

Одбор за сарадњу науке и привреде планиран је као радно тело НТП Чачак, са јасно дефинисаним задацима и темама за унапређење комуникације, сарадње и истицања развојних потенцијала између науке и привреде, унапређење перформанси и рада НТП-а Чачак, и дефинисање неопходних садржаја, у додатно планираним пословним капацитетима

За ову активност истиче се потреба за додатним ангажовањем запослених у парку, као и за додатним ангажовањем екстерних капацитета.

🕒 **Период реализације:** 31.01.2023. до 30.12.2023.

Активност 6. Унапређење података о истраживачком и привредном сектору - развој дигиталне платформе

Приступ утицају на привредни сектор, кроз истраживања капацитета привреде централне и западне Србије⁸, активно је присутан, дужи низ година. Прикупљање података о неискоришћеним капацитетима привреде, био је један од сегмената пројекта "База пословних информација и нови приступ примени иновативних решења" који је омогућио увид у капацитет више од 350 привредних субјеката и 10 научно-истраживачких институција (из Чачка, Горњег Милановца, Краљева, Пожеге, Ужица, Ариља и Лучана).

У будућности, би за конкретне потребе привредног сектора, кроз истраживање и евиденцију података, била формирана Евиденција иновационих потенцијала за истраживање и развој (R&D) на нивоу централе и западне Србије - **Развој дигиталне платформе** која би сублимирала и приказала, информације везане за иновациони потенцијал научно-истраживачких институција и потребе привредног сектора, мапиран је као дугорочни алат НТП Чачак, са директним утицајем на унапређење потенцијала привреде. За потребе развоја платформе, неопходно је интензивно истраживање, прикупљање података (потреба, захтева, иновација) и обрада истих, уз редовни ажурирање, а све у циљу унапређења и иновирања пословања.

🕒 **Период реализације:** 30.01.2023. до 25.12.2023.

Активност 7. Директна комуникација привреде и академског сектора Тематске активности у сфери иновација(панели/округли столови/предавања)

Сарадња науке и привреде треба да подстакне компаније из приватног сектора и јавне научно-истраживачке организације да реализују заједничке научно-истраживачке и развојне пројекте са циљем да креирају нове производе и услуге, односно иновативне технологије, са тржишним потенцијалом, у складу са постулатима економије засноване на знању.

Теме конкретних панела и предавања, су у области:

- трансфер иновација из науке у привреду,
- могућности сарадње привредног сектора и научноистраживачких институција кроз пројекте,
- истраживање и развој (R&D) у привредном сектору.

⁸ Унапређење пословног амбијента у економском смислу, али и у аспекту подстицања друштвено корисног пословања, кроз евентуалну адаптивност базе података, која би јачала пословну заједницу.

Кроз константну комуникацију између пословног сектора и научно истраживачких институција, који би пратили и представници оснивача НТП Чачак из јавног сектора, остварила би се могућност упознавања са изазовима и ограничењима која имају обе стране, док би се предлозима, превазишла тренутна ограничења и несинхронизација у комуникацији. Сваки догађај је конципиран као тематска активност, а резултати би били подложни евалуацији и практичној имплементацији у МСП-у.

За припрему панела/предавања неопходна је координација између више сектора:

- научноистраживачког и академског,
- привредног сектора,
- екстерних консултаната у области развоја пословања и
- чланова НТП-а,

па је претпоставка да се током 2023. године може одржати до пет конкретних тематских активности.

📅 **Период реализације:** 30.04.2023. до 01.12.2023.

Активност 8. Учешће НТП Чачак на стручним и научним скуповима

Учешће НТП Чачак, на стручним скуповима на теме из области иновација, међународне сарадње, паметних градова (и уопште смарт специјализација), концепти одрживе економије, екологија и заштита животне средине, нови трендови и модели у области дуалног образовања и многе друге, имају евидентан утицај на развој и унапређења иновационог и привредног амбијента.

Припреме за учешће на стручном скупу подразумевају припреме и координацију :

- примењеног научноистраживачког и академског знања,
- конкретног знања из области пословања и привреде,
- подршку у смислу припреме додатних садржаја (презентације, извештаји, информације) чланова интерног тима и екстерних консултаната, на тему стручног скупа
- времена и усклађености свих параметара.

📅 **Период реализације:** 25.01.2023. до 25.12.2023.

2.2. Методологија рада за унапређење пословног амбијента

Кроз вишегодишњи рад, као и у комуникацији са другим организацијама из области подршке пословању НТП Чачак, методологију рада, усмерава према захтевима и потребама индивидуалног кориснику/компаније/пројекта, у складу са Законом о иновационој делатности⁹, а у смеру тржишних услова у области технопредузетништва, стартап предузетништва и иновација.

Као организација за подршку пословању поред традиционалних методолошких приступа (бизнис модел, план пословања и финансијски план) НТП Чачак усваја, разматра и истражује нове моделе и методологије за унапређење и развој технопредузетништва, са дугорочним циљем на раст запошљавања, раст и развој компанија, увећање иновативног потенцијала и пословних процеса, конкурентност привреде и унапређење системских услова за отпочињање и одрживост бизниса.

Методологије које су диференциране, као релевантне за примену, су у наставку:

Лин методологија -lean canvas model - фокус је на индивидуалном приступу конкретном бизнису/стартапу кроз: стратегију заснована на купцу, идентификовање и искоришћавање промена у конкурентној предности, флексибилна структура по линијама креирања вредности за купце, константни рад на унапређењу процеса и организације пословања, примена пословних алата који претпостављају стандардизовани рад, снага у идентификовању и решавању проблема и иновацијама.

Управљање знањем (Knowledge management techniques)¹⁰ - даје слику извора, токова, ограничења или застоја у процесу преноса и размене знања унутар организације. За мапирање знања важно је препознати га у свим сегментима: у процесима, односима, разговорима, корисницима, и то у најразличитијим облицима, као експлицитно, скривено, знање из спољних и унутрашњих извора.

⁹ Закон о иновационој делатности, (Сл. Гласник РС, бр. 129/2021).

¹⁰ Методологија за управљање иновацијама (WBCInno - Modernization of WBC universities through strengthening of structures and services for knowledge transfer, research and innovation 530213-TEMPUS-1-2012-1-RS-TEMPUS-JPHES). Према студији коју су спровели, професори са више универзитета, током 2014. године, јасно су дефинисани методолошки приступи, примењиви у иновационој делатности

Управљање иновационим пројектом (Innovative project management techniques)¹¹ - подразумева унапред дефинисани акциони план, рокове за реализацију задатака, тзв. milestones, планирање ресурса, и др. Методологија се тренутно разматра у оквирима екстерних капацитета НТП-а, али је план трансфер знања и методолошких приступа на интерне капацитете организације.

Технике оснивања предузећа (Business creation techniques) - кроз неколико корака:

- Формулисање пословне идеје и дефинисање комерцијалног правца
- Развој идеје до финалног производа
- Дефинисање тржишта
- Развој оперативне организације
- Успостављање кључних експертиза
- Посвећеност кључне групе људи и основна мотивација сваког од њих појединачно
- Грађење односа са корисницима
- Успостављање веза са осталим предузећима

За неке од напред наведених услуга, у перспективи је потребно, реализовати и студију изводљивости (коју би, као дугорочно посматран методолошки приступ, спроводили неколико година) као приступа који, дугорочно посматрано, може указати на недостатке и потребне измене и допуне, тренутно планираних активности у оквиру стратешког циља 2.1.

Студија изводљивости је алат за откривање алтернативних и будућих планова. С обзиром на то да ће се током израде студије изводљивости комуницирати са различитим појединцима и институцијама, неизбежно ће се десити да се појаве предлози и информације који ће идентификовати интересантне алтернативе и могућности за проширења, измену и допуну основног концепта (Активност 4. Активност 6. и Активност 7.).

2.3. Очекивани резултати

Очекивани резултати у оквиру стратешког циља **1.2. Допринос развоју пословног амбијента кроз промоцију нових технологија, јачања сарадње науке и привреде и унапређење конкурентности МСП сектора, имају директан и индиректан утицај на** убрзани раст и развој, унапређење процеса, услуга и производа у стартап и технопредузетништву, као и промоцију иновационе делатности привредног региона централне и западне Србије.

Током претходних година, кроз евалуацију рада и обим утицаја пословних перформанси НТП Чачак, покушавамо да измеримо и добијемо референтне вредности, које ће дугорочно омогућити евидентирање позитивних ефеката, кроз пораст броја компанија, услуга, контаката, база информација и других параметара.

У наредној табели представљене су неке од вредности (параметри идентификовани у претходној деценији рада НТП Чачак), са директним и/или индиректним утицајем на МСП сектор. Циљеви за 2023. годину су високо постављени, за допринос развоју пословних перформанси МСП сектора у Чачку и региону централне и западне Србије.

Очекивани резултати у 2023. години	% унапређења перформанси у 2023. години
1. Повећан број стартап и спиноф компанија, кроз програме подршке,	10 %
2. Повећан број контаката привредног сектора и академске заједнице,	20 %
3. Унапређена комуникација између привредне и академске заједнице,	30 %
4. Повећан број предавања/обука/радионица НТП Лаб ,	25 %
5. Унапређене постојеће и развијене нове услуге,	50 %
6. Унапређена база информација о МСП сектору Чачка и региона,	15 %
7. Повећан број апликација на доступним јавним позивима	20 %

Табела 3 : Очекивани резултати у оквиру стратешког циља 1.2 Допринос развоју пословног амбијента кроз промоцију нових технологија, јачање сарадње науке и привреде и унапређење конкурентности МСП сектора

¹¹ Методологија за управљање иновацијама (WBCInno - Modernization of WBC universities through strengthening of structures and services for knowledge transfer, research and innovation 530213-TEMPUS-1-2012-1-RS-TEMPUS-JPHES)

Стратешки циљ 3: Развој капацитета НТП Чачак као део иновационе инфраструктуре Републике Србије

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Очекивани резултати према плану и програму рада у 2023. години према дефинисаним тачкама у оквиру стратешког циља “Развој капацитета НТП Чачак као део иновационе инфраструктуре Републике Србије”:

3.1 Изградња нових пословних капацитета

Почетак изградње новог пословног-производног објекта Научно технолошког парка Чачак у складу са одлукама Владе републике Србије и финансијским планом највишег нивоа. Нови објекат спада у Б категорију - захтевни објекти класификационе ознаке 122012 - пословне зграде и класификационе ознаке 125102 - индустријске зграде, спратност Су+П+2, укупне бруто површине 12.759,01 м², на к.п. 4606/16 К.О. Чачак, укупне површине парцеле 9.424 м².

Рендер 1 - Спољашњи изглед објекта (приказ 1)

Рендер 2 - Спољашњи изглед објекта (приказ 2)

Рендер 3 - Конференцијска сала

Рендер 4 - Сала за састанке

3.2 Унапређење инфраструктуре

- Реконструкција трафостанице “Цер ливница” и завршетак имплементације и развоја мреже Србијагас-а на локацији некадашње компаније “Цер”. Поменути инфраструктурни пројекти су од капиталног значаја за стварање оптималних услова за раст и развој компанија, Научно технолошког парка Чачак, компанија чланица у парку и 8 привредних субјеката који послују у нашем окружењу на простору некадашње фабрике “Цер”.

3.3 Ново запошљавање и стручно усавршавање

- Стручно усавршавање запослених како би се добила три нова експерта са потребним знањима за развој стартап компанија и иновационе делатности.

🕒 **Период реализације:** 01.01.2023. до 01.12.2023.

- Додатна запошљавања за недостајућа радна места у тиму и/или ангажовања кроз волонтерске активности на пословима одржавања инфраструктурних капацитета, активностима пројекта “Престоница културе Србије”

🕒 **Период реализације:** 01.03.2023. до 01.12.2023.

- Проширење тима екстерних сарадника који ће бити повремено ангажовани у складу са програмима Научно технолошког парка са својим стручним знањима за потребе крајњих корисника у минимум 3 области: интелектуалне својине, финансија и сегмената бизниса потребних привреди

🕒 **Период реализације:** 01.01.2023. до 01.12.2023.

3.4 Развој стартап пословног амбијента

- Створене нове две услуге у оквиру Научно технолошког парка Чачак, услуга менторинг програма и услуга стручног усавршавања на основу постигнутих резултата (15 компанија које ће завршити менторинг програм за писање пројеката за финансирање и 8 које компанија ће добити стручна знања у области интеграције роботике и дигитализације у пословању уз digitization audit и процену поврата инвестиције)

🕒 **Период реализације:** 01.03.2023. до 01.05.2023.

- Евалуација и унапређење постојећих услуга у складу са захтевима и потребама корисника

🕒 **Период реализације:** 01.01.2023. до 31.12.2023.

- Формирање тренинг центра за дигитализацију, роботiku и мехатронику

🕒 **Период реализације:** 01.03.2023. до 31.12.2023.

- Ангажовање додатних екстерних сарадника са специфичним знањима у складу са потребама развоја компанија, тимова и иноватора у НТП Чачак.

🕒 **Период реализације:** 01.01.2023. до 31.12.2023.

- Оснаживање мреже ментора у земљи и иностранству који својим компетенцијама могу унапредити рад Научно технолошког парка Чачак и подстаћи постојеће и нове чланице за стартап развој и акцелерацију пословног успеха

🕒 **Период реализације:** 01.01.2023. до 31.12.2023.

- Дефинисање интензивног програма стручне праксе

🕒 **Период реализације:** 01.02.2023. до 31.12.2023.

- Ангажовање волонтера који ће кроз учешће у активностима стећи јединствена знања и искуства

🕒 **Период реализације:** 01.07.2023. до 31.12.2023.

3.5 Позиционирање НТП Чачак у иновационој заједници

НТП Чачак је један од четири научно технолошка парка у Србији који чине јединствену мрежу за размену знања и искустава чији се директан допринос огледа у развоју привреде и доприносу како научним и истраживачким институцијама тако и МСП сектору. НТП Чачак је једини научно технолошки парк у Србији који располаже производно-халским простором чија површина износи 4500 метара квадратних и као такав погодан је за развој и тестирање хардверских решења. Једна од специфичности производно халског простора НТП Чачак је и опремљеност мосним дизалицама и тролним водовима, уједно опремом која се активности користи у производним процесима компанија чланица.

- Конкурисање на најмање два заједничка пројекта са партнерима у Србији и иностранству.

🕒 **Период реализације:** 01.01.2023. до 31.12.2023.

- Активно партиципирање минимум 60 студената из Србије и Северне Македоније са 3 универзитета у повезивању makerspaces-а

🕒 **Период реализације:** 01.01.2023. до 30.04.2023.

- Увећање броја корисника са подручја централне и западне Србије за 20% у односу на претходну годину.

🕒 **Период реализације:** 01.01.2023. до 31.12.2023.

- Активна сарадња са иновационим центрима, стартап центрима, пословним инкубаторима, развојним тимовима из привреде, факултетима и Универзитетом у Крагујевцу.

🕒 **Период реализације:** 01.01.2023. до 31.12.2023.

АКТИВНОСТИ

Говорећи о стратешком циљу број 3, на самом почетку неопходно је дефинисати кључне кораке за успешну реализацију наведеног стратешког циља. Кључни кораци који се односе на ову компоненту плана рада се дефинишу кроз следеће позиције:

2.3.1 Развој постојећих услуга и стварање нових

2.3.2. Унапређење инфраструктуре

2.3.3 Ново запошљавање и стручно усавршавање

2.3.4 Развој стартап пословног амбијента

2.3.5 Позиционирање НТП Чачак у иновационој заједници

2.3.1 Развој постојећих услуга и стварање нових

НТП Чачак тренутно има два расписана јавна позива за чланство, Јавни позив за стартап компаније и Јавни позив за технолошко развојне компаније. Циљеви расписаних јавних позива се пре свега односе на развој стартап екосистема на подручју централне и западне Србије, стварање и развој нових иновативних производа, услуга и процеса у области високих технологија, повећање броја иновативних стартап компанија, привлачење иновативних технолошко-развојних компанија и стварање услова за њихов даљи развој, подстицај повратног утицаја на развој научно-истраживачких организација, кроз заједничка истраживања са технолошким компанијама као и запошљавање младог образованог кадра. Право учешћа по Јавном позиву за технолошко-развојне компаније имају технолошке компаније које се баве унапређењем постојећих производа, процеса и услуга док се право учешћа по Јавном позиву за стартап компаније односи на новооснована привредна друштва не старија од 2 године са иновативним и високотехнолошки заснованим производима/услугама или процесима, са седиштем у Чачку и/или региону западне Србије.

Уговором о инфраструктурној подршци и пословној инкубацији пружа се могућност стартап компанији да најпре постане члан научно технолошког парка а затим и да послује под одређеним субвенционисаним условима. Младе стартап компаније добијају на коришћење производно-халски и канцеларијски простор по субвенционисаним условима и то тако што у првој години плаћање врше у износу од 30% од комерцијалне цене, у другој години 50% од комерцијалне цене, док се у трећој години плаћа 70% од комерцијалне цене. Поред субвенционисаних услова, НТП пружа и услуге умрежавања и повезивања са компанијама које су заинтересоване за активности стартап компаније.

Уговор о прединкубацији НТП закључује са стартап тимом који развија иновативни производ а који демонстрира потенцијал великог и брзог раста на глобалном тржишту. Циљ уговарања је даљи развој иновационог привредног стартап екосистема кроз повезивање уговорних страна у оквиру пословања и развоја и запошљавање младих високообразованих лица.

Компаније које желе да приступе информацијама које пружа НТП Чачак, а да притом не користе пословни простор НТП-а, могу постати виртуелни чланови.

Уговор о виртуелном чланству омогућава члану укључивање у иновативну заједницу, информисање о јавним позивима, пројектима и догађајима у оквиру НТП-а. Закључивањем овог уговора члан добија економске и правне консултације према правилнику и према пакету услуга које се користе у оквиру НТП-а.

НТП пружа услуге информисања о јавним позивима, пројектима, алтернативним изворима финансирања и догађајима у оквиру НТП-а, услуге ИТ консалтинга, промоције и услуге коришћења coworking простора и канцеларијског простора.

Уговор о коришћењу coworking простора закључује Стартап центар који послује у оквиру НТП Чачак са корисницима услуга. Корисницима се омогућава да користе радни простор на начин и у време које њима одговара. Стартап центар НТП-а Чачак кориснику обезбеђује поред coworking простора и канцеларију за састанке као и кутак за опуштање.

НТП Чачак, кроз пословни модел, јасно дефинише шест програма који се развијају у складу са потребама различитих циљних група. То су:

1. *Програм прединкубације* – циљна група су стартап тимови који још увек нису регистровали делатност, имају пословну идеју засновану на технолошкој иновацији; траже репетитиван и скалабилан бизнис модел и појединци који имају пословну идеју засновану на технолошкој иновацији.

Циљна група клијената су спонзори као што су Град Чачак, Ресорно министарство и друго програми/фондови који подржавају стартап тимове.

Јединствена вредност за кориснике кроз програм прединкубације се односи на повезивање са предузетницима и умрежавање са актерима иновационог екосистема, приступ менторима и експертима, индивидуални приступ од стране тима НТП Чачак, подршка у развоју тима, приступ финансијама и едукацијама.

Један од видова прединкубације је и pre seed програм "Raising starts 3.0" за подршку стартапима чији је циљ убрзање развоја иновативних производа/услуга у почетним фазама развоја. Овај програм пружа подршку стартапима у раној фази развоја да премосте препреке на путу од пословне идеје до спремности за инвестиције. Програм обухвата интензивне обуке, менторства и финансијску подршку засновану на учинку у максималном износу до 20.000 CHF намењених покривању трошкова истраживања и развоја и осталих релевантних трошкова везаних за развој производа/услуге.

2. *Програм инкубације* – циљна група корисника су Стартап и spin-off компаније као и повратници из иностранства који су регистровали делатност у Србији засновану на технолошкој иновацији.

Циљна група клијената су спонзори као што су Град Чачак, Ресорна министарства и други програми/фондови који подржавају стартап тимове.

Кључне вредности за кориснике кроз програм инкубације односе се на умрежавање са предузетницима кроз иновациони екосистем, приступ менторима и експертима, индивидуални приступ од стране тима НТП Чачак, подршка у развоју тима, приступа финансијама, едукацијама и бази CVs.

3. *IQ програм* – циљне групе корисника су технолошко развојне компаније, стартап компаније и стартап тимови као и друге компаније из МСП сектора као и високо образовани кадрови.

Циљна група клијената су спонзори као што су Национална служба за запошљавање и Ресорно министарство.

Кључне вредности за кориснике су активан приступ бази CVs, директни контакти са академском заједницом, подршка у селекцији људских ресурса, обезбеђена стручна пракса и повећање компетенција.

4. *Програм softlanding* – циљна група су привредни субјекти, freelanser-и из иностранства као и повратници из дијаспоре.

Циљна група клијената су спонзори као што су Град Чачак, билатерални програми и Министарство привреде.

Кључне вредности за кориснике се односе на директне контакте са представницима јавног сектора, повезивање са привредом и академском заједницом, консултанска подршка, инфраструктурни капацитети и селекција људских ресурса.

5. *Innovation Bridge програм* – циљна група корисника су компаније из МСП сектора, научници и истраживачи из академске заједнице, стартап компаније и spin-off компаније из инсититута, из привреде или академске заједнице.

Кључне вредности за кориснике се односе на умрежавање, иновирање, промоцију, коришћење базе научних радова, умрежавање са најбољим компанијама, менторинг и повећање компетенција.

6. *Програм подршке извозу* – циљна група корисника су технолошко-развојне и стартап компаније чланице као и остале технолошко-развојне компаније са озбиљном понудом вредности.

Циљна група клијената су спонзори као што су Град Чачак, Развојна агенција Србије и Европска мрежа предузетништва.

Кључне вредности за кориснике се односе на брзо и ефикасно тестирање тржишта кроз организовање Б2Б састанака са циљним купцима, дистрибутерима, и R&D партнерима уз ангажовање локалних експерата на циљним тржиштима.

Поред постојећих пакета услуга које НТП Чачак спроводи у плану је развој нових. Једна од таквих услуга односи се на дефинисање програма стручне праксе у парку. Кључне активности се односе на дефинисање тематских целина и области и дефинисање очекиваних резултата. Полазник на стручној пракси би поред упознавања са иновационом инфраструктуром Републике Србије, начином функционисања мреже научно технолошких паркова радио и на активностима које се односе на организацију догађаја, техничку подршку, маркетинг активности у сегменту видљивости НТП Чачак кроз креирање објава за друштвене мреже и писање саопштења за медије као и реализацију одређених пројектних активности. Интензивни програм праксе је замишљен да се реализује кроз 5 радних дана. Очекивани резултати се односе на минимум 6 полазника програма стручних пракси током 2023. године.

2.3.2 Изградња нових пословних капацитета

НТП Чачак, од 16. јуна 2020. године, се налази на адреси Драгише Мишовића 169, 32000 Чачак и управља објектом површине од 5.733 m². Објекат се састоји из два дела, халско-производног простора и управне зграде, к.п. 4606/17, КО Чачак. НТП Чачак своје оперативно пословање спроводи на старој локацији фабрике “Цер” у објекту чија је инфраструктура стара преко 50 година. Тренутно у оквиру НТП Чачак своје пословање развијају иновативне компаније које за даљи напредак и развој изискују флексибилни амбијент и адаптабилан простор за рад. Локација у свом склопу поседује и производно халски простор који је опремљен мосним дизалицама и тролним водовима од 10 тона и 2 тоне носивости али такође старости приближно пола века. Поменута опрема је атестирана током 2022. године. На крову Научно технолошког парка Чачак постављена је соларна електрана. Пројекат је реализован у марту 2021. године док је електрана пуштена у рад у априлу. Капацитет соларне електране је 25 kW. Произведена електрична енергија се примарно користи за рад компанија које су у саставу НТП-а, док се сав вишак произведене енергије враћа у мрежу. Постављена соларна електрана покрива 10% укупне снаге електроенергетског прикључка објекта. Тежња је проширење капацитета соларне електране у будућем периоду како би се наставио тренд повећања капацитета извора обновљиве енергије. Наредне године планирано је и постављање паметне соларне клупе испред Управне зграде у седишту НТП Чачак која омогућава корисницима пуњење мобилних телефона путем usb кабла али и безконтактно пуњење. Како би се у будућности превазишли сви поменути инфраструктурни недостаци једна од солуција је организовање екстерних сарадника преко занатских радионица за машинске радове, електро радове као и радове на одржавању канализационе и водоводне мреже.

Управну зграду чине три нивоа, при чему је око 30% канцеларијског простора намењено компанијама чланицама, а остале просторије за развој пословања НТП Чачак и заједничким активностима свих чланова и корисника. У приземљу зграде налазе се конференцијска сала, сала за састанке, „Историјски кутак“ и ресторан, док су на првом и другом спрату пословне канцеларије, лабораторија НТП Чачак, техничка соба за управљање интернет мрежом и телекомуникацијама као и кухиња на другом спрату. Поред поменутих капацитета НТП Чачак располаже са 620 метара квадратних простора у оквиру Стартап центра који се налази на адреси Трг народног устанка

Сходно повећаном обиму пословања и попуњености од преко 90% инфраструктурних капацитета долази се до потребе за изградњом новог пословног објекта који ће представљати јединствену прилику за раст и развој нових стартап и технолошко-развојних компанија. Почетком 2022.године

одржан је иницијални састанак са представницима Владе републике Србије и представницима привреде где су утврђене потребе и дефинисани инфраструктурни циљеви које нови објект треба да задовољи. У периоду од априла 2022. године до септембра 2022. године завршена је комплетна пројектна документа за објект површине преко 12000 метара квадратних и добијена је грађевинска дозвола. Објект ће се налазити поред постојећег објекта седишта НТП Чачак на к.п. број 4606/16 КО Чачак. Пројектну документацију и процедуру за издавање грађевинске дозволе реализовали су и спровели Енергопројект Урбанизам и Архитектура ад уз надзор Канцеларије за управљање јавним улагањима.

Паралелно са изградњом новог објекта, ради се на још два битна инфраструктурна пројекта који се односе на реконструкцију трафостанице “Цер ливница” која се налази на к.п. 4606/16 КО Чачак као и на имплементацији гасоводне мреже на локацији некадашње фабрике “Цер”.

Поред поменутих капиталних инфраструктурних пројеката НТП Чачак има у плану реализацију замене лед светиљки у производно халском простору ради постизања енергетске ефикасности као и адаптацију дела халског простора за стартап компанију која ће своје пословање развијати у области вештачке интелигенције са акцентом на праћење понашања кућних љубимаца.

2.3. Стручно усавршавање запослених

Планирана стручна усавршавања запослених и додатна запошљавања фокусираће се на три кључне области:

- Стицање вештина за валидацију пословних идеја, стручна подршка у креирању модела развоја пословања, менторинг и припрема за финансирање, за младе компаније.
- Заштита интелектуалне својине, успостављање комуникације са експертима из Завода за интелектуалну својину Републике Србије, сарадња са стручним лицима из других институција који се баве интелектуалном својином, претрага базе стања технике.
- Проширење знања о припреми и реализацији пројеката по домаћим и иностраним позивима, како за програме развоја организације тако и за подршку компанијама чланицама.

Због унапређења рада Научно технолошког парка Чачак, бољег рада у тиму и квалитетније дистрибуције сервиса и услуга од НТП ка крајњим корисницима радиће се на примени дигиталних решења и софтверских алата. Један од предложених видова софтверских алата би била дигитална платформа где бисмо имали админ страну са једне стране и корисничку страну са друге стране. Платформа би била интерактивна, где би налоге имали привредници и износили своје тренутне потребе за одређеном врстом кадра док би са друге стране ту били и кадрови (стручни људи у региону, кадрови са факултета и сл.) који би пратили тренутне потребе привредника и радили “matching” путем платформе.

2.3.4 Унапређење мреже екстерних сарадника/ца

НТП Чачак активно сарађује са својим оснивачима како на унапређењу услуга тако и у сектору инфраструктуре. Сарадња се огледа кроз:

- Организовање радионица и предавања са професорима са Факултета техничких наука у Чачку и Агрономског факултета из Чачка
- Активна комуникација са пословним удружењима “Градац 97” и “Унија 2000” ради сагледавања актуелних потреба привредника како из Чачка тако и из региона централне и западне Србије (Врњачка Бања, Краљево, Крагујевац, Ужице,...)
- Сарадња са Градским управама у вези документације и постизања услова за реализацију инфраструктурних пројеката (ГУ за урбанизам и ГУ за локални економски развој)
- Сарадња са Јавним предузећима на уређењу како постојеће локације и објекта НТП Чачак тако и парцеле на којој ће се налазити нови пословно технички објект (ЈП “Градско зеленило”, ЈП “Градац”, ЈКП “Водовод”, ЈКП “Комуналац” и ЈКП “Чачак”)
- Подршка Града Чачка у реализацији капиталних инфраструктурних пројеката који су од есенцијалног значаја за даљи раст и развој НТП Чачак

НТП Чачак је постао место повезивања науке и привреде и место за развој иновативне делатности у региону централне и западне Србије. Тренутно у оквиру НТП Чачак послују 24 компаније са пуним чланством као и 23 виртуелне компаније чланице уз неколико стартап тимова који се развијају уз менторску подршку. Кроз пројекте “Технопарк Србија 2 - подстицање извоза кроз развој технолошких паркова” и “Иновације и нове технологије у МСП централне и западне Србије”, НТП Чачак стиче нова искуства и знања у областима менторинга и развоја новонасталих стартап и технолошко-развојних компанија уз унапређење мреже екстерних сарадника.

Једна од кључних компоненти на пројекту “Иновације и нове технологије у МСП централне и западне Србије” односи се на интеграцију роботике у производне процесе и унапређење истих. Кроз ову компоненту пројекта, коју НТП Чачак реализује у сарадњи са експертима за роботiku са Електротехничког факултета у Београду који имају дугогодишње искуство у раду са привредом како у Србији тако и у иностранству, директан бенефит остварају компаније из МСП сектора централне и западне Србије кроз стицање нових искустава и знања и имплементације истих ради повећања ефикасности и продуктивности. Први сет радионица односио се на обуке на савременој опреми у Лабораторији НТП Чачак где су представници селектованих компанија из МСП сектора, кроз менторство од стране експерата са ЕТФ Београд, заокружили целину која се односи на визуелно програмирање робота, основне принципе текстуалног програмирања као и рад на дворучном колаборативном роботу. Следећа активност, у оквиру ове компоненте пројекта, се односи на систем интеграцију роботике у пословним процесима селектованих 8 МСП компанија где ће експерти сагледати реално стање и изнети конкретна решења за унапређење пословања са приказом поврата инвестиције и израдом демо апликација.

Друга компонента у оквиру овог пројекта коју реализује НТП Чачак се односи на менторинг за припрему иновационих и развојних пројеката. Кроз сарадњу са стручним консултантима из Регионалне развојне агенције Златибор 15 МСП компанија из региона централне и западне Србије ће проћи кроз целокупан програм који ће омогућити привлачење и коришћење бесповратних и додатних финансијских средстава из ЕУ, међународних и националних фондова. Програм обухвата анализу пројектних идеја, идентификацију програма за финансирање, оперативни рад за израду пројектног предлога као и израду пројектног предлога.

Очекивани резултати, у првом кварталу 2023. године, се односе на 8 МСП компанија које ће проћи кроз процес систем интеграције роботике и дигитализације у пословању и пословним процесима уз 2 компаније које ће израдити Демо апликацију као и 15 МСП компанија које ће кроз сарадњу са експертима из РРА Златибор аплицирати за средства из фондова.

Током 2023. године град Чачак ће бити национална престоница културе. Један од сегмената богатог програма националне престонице културе, поред Међународног филмског кампа и Међународне радионице документарног филма, ће бити Међународни фестивал кратког документарног филма који ће се одржавати у Чачку, Ужицу и Пожези. НТП Чачак добио је позив за партиципацију на поменути пројектним активностима које би се организовале у простору Стартап центра НТП Чачак који се уједно налази у оквиру Културног центра. Ово ће бити јединствена прилика за ангажовање волонтера који ће поред реализације интензивног програма праксе стећи јединствена знања и искуства у активностима организовања догађаја, радионица, повезивања опреме и пружања услуга техничке подршке и др.

За предстојећу годину у плану је успостављање тренинг центра за дигитализацију, роботiku и мехатронику у оквиру лабораторије НТП-а Чачак уз организовање сета обука из области електро-пнеуматике као директног бенефита за компаније из МСП сектора.

2.3.5 Позиционирање НТП Чачак у иновационој заједници

НТП Чачак је један од четири научно технолошка парка у Србији. Комуникација и сарадња између сва четири парка траје већ две године уз размену искустава и знања како би се обезбедили што бољи услови за развој стартап и технолошко-развојних компанија уз активности Владе Републике Србије и Министарства за иновације на пољу унапређења иновационе инфраструктуре.

Кроз пројекат “Технопарк Србија 2 - подстицање извоза кроз развој технолошких паркова” који спроводи НТП Београд уз сарадњу са НТП Чачак и НТП Ниш активно партиципирамо у повећању конкурентности индустрије дигиталних технологија у Србији, расту извоза и запошљавању кроз развој

мреже научно технолошких паркова како би се охрабрило што већи број младих за технолошко предузетништво и оснивање нових стартап компанија. Кроз пројекат “Технопарк Србија 2” се оснажује мрежа научно технолошких паркова у Србији и јачају унутрашњи капацитети, кроз трансфер знања и технологија, што доприноси јачању иновационог екосистема као и развоја иновационе делатности.

Поред националног нивоа, НТП Чачак се додатно ангажује на развоју иновационе заједнице за подручје централне и западне Србије где смо заједно са другим организацијама остварили јачу комуникацију како би се све информације о услугама и активностима парка правремено дистрибуирале и како би се на целом подручју централне и западне Србије обезбедили услови да тимови и појединци користе и конкуришу за место у НТП Чачак. Уз активно учешће на националном нивоу НТП Чачак је позициониран и на глобалном нивоу кроз учешће на пројектима са организацијама из региона (Босна и Херцеговина, Словенија, Црна Гора,...), земљама западне Европе, Израелом и Кином.

МЕТОДОЛОГИЈА

Методологија за реализацију стратешког циља “Развој капацитета НТП Чачак као део иновационе инфраструктуре Република Србије”, ће се заснивати на досадашњим искуствима у раду НТП Чачак и трендовима који прате развој иновационог екосистема како у Републици Србији тако и на Балкану и у Европи. Сама реализација стратешких циљева ће бити у складу са тенденцијама Републике Србије у сегменту улагања у иновативност и развој бизниса што уједно доводи до повећања стопе извоза. Очекивани резултати као “output”-и поменутих активности ће бити усклађени са потребама развоја локалне и регионалне привреде у региону централне и западне Србије са акцентом на МСП сектор са једне стране, и потребама стартап и технолошко-развојних компанија са друге стране. Кроз активну комуникацију са Републиком Србијом и оснивачима НТП Чачак имамо тенденцију и тежњу да будемо лидери у технолошким решењима, услугама и активностима које креирамо. У складу са утврђеним циљевима у наставку ће бити дефинисано неколико методолошких корака за адекватну реализацију истих:

- Осигурати да активности НТП Чачак буду у складу са потребама и приоритетима заједнице и региона
- Идентификовати све потребе за раст и развој компанија у сегменту инфраструктуре што ће довести до стварања нових стартап и технолошко-развојних компанија
- Ојачавање мреже иновационе заједнице са релевантним организацијама укључујући академску заједницу, истраживачке институције и привреду
- Дефинисање плана за управљање инфраструктуром укључујући пословно техничке објекте, производно-халски простор као и системе за климатизацију, вентилацију, грејање, водовод и канализацију
- Обезбедити стручно усавршавање за запослене у НТП Чачак кроз сет радионица на пољима валидације пословних идеја, заштите интелектуалне својине и припреми и реализацији пројекат.

Пројектне активности

НТП Чачак током наредне године спроводи више пројеката са циљем унапређења пословног амбијента и иновационог екосистема, и неки од њих су:

- Технопарк Србија 2 - Подстицање извоза кроз развој технолошких паркова,
- „Innovations and new technologies in SMEs“,
- Промоција малих и средњих предузећа и стартапа у области иновативних технологија и зелене економије (ГИЗ),
- Пројекат “Connecting Makerspaces in the Western Balkans Region”.

Технопарк Србија 2 - Подстицање извоза кроз развоја технолошких паркова

Циљ Пројекта "Технопарк Србија 2 – подстицање извоза кроз развој технолошких паркова" је повећање конкурентности индустрије високе технологије Србије, раст извоза и запошљавања кроз развој мреже научно-технолошких паркова, како би се охрабрио што већи број младих за технолошко предузетништво и оснивање нових стартап компанија. Пројекат спроводи научно технолошки парк Београд у партнерству са научно технолошким парком Ниш и Научно технолошким парком Чачак, обухватајући све регионе Републике Србије. Кроз пројекат "Технопарк Србија 2 – Подстицање извоза кроз развој технолошких паркова" креиран је програм „Raising starts“, који ће детаљније бити описан у наставку текста.

Raising Starts 3.0

Raising Starts представља први pre-seed акцелераторски програм који пружа стручну и финансијску подршку до 20.000 швајцарских франака стартапима и компанијама у најранијим фазама развоја.

Циљ је подржати стартап тимове и компаније у најранијим фазама развоја, подржимо их на њиховом путу ка глобалном тржишту, обезбеђујући им стручну и финансијску подршку. Поред тога, креира се подстицајно окружење које младима омогућава да стекну неопходна знања и вештине како би брже развили иновативне производе и услуге. Овим програмом се јача конкурентност српске привреде, повећава извоз и стварају нова радна места, план је да се кроз пројекат током 4 године подржи оснивање и развој до 100 нових стартап компанија у Чачку, Београду и Нишу. Програм се реализује у две фазе. У првој фази тимовима се пружа стручна подршка у циљу стицања пословних вештина, валидације проблема за који се развија производ/услуга, као и валидације карактеристика иновативних производа или услуга. Фаза 2 је фокусирана на додатне обуке и интензивније менторске сесије, као и финансијску подршку у вредности од 15.000 швајцарских франака за развој иновативних софтвера, односно 20.000 швајцарских франака за развој иновативног софтвера.

📅 **Период реализације:** 2019. године до 2024. године.

„Innovations and new technologies in SMEs“ пројекат ЕУПРО+

Кроз програм ЕУПРО Плус НТП Чачак реализује пројекат "Иновације и нове технологије у МСП сектору", који је оријентисан ка производним компанијама у региону централне и западне Србије за области роботике и науке.

Пројекат се спроводи кроз компоненте где је једна компонента усмерена на подршку малим и средњим предузећима у припреми апликација за иновационе пројекте док је друга компонента усмерена на интеграције роботике и дигитализације у пословању.

Очекивани резултати пројекта "Иновације и нове технологије у МСП сектору централне и западне Србије", пројекат ЕУПРО+:

- број МСП-а који су индиректно или директно укључени у пројекат: 60
- број научно истраживачких институција, институција за развој пословања и јавног сектора укључених у пројекат: 20
- број компанија укључених у менторинг програм: 15 + 2 компаније чији су покретачи жене (промоција женског предузетништва)
- број компанија укључених у систем интеграције и дигитализације: 16
- број одржаних тренинга из области роботике, иновационих пројеката и биг дата: 8.

📅 **Период реализације:** јун 2022. године до март 2023. године.

Регионални Иновациони Стартап Центар

Регионални Иновациони Стартап центар је део инфраструктуре Научно технолошког парка Чачак, формиран као инструмент подршке младим и образованим људима који желе да започну и развијају сопствени бизнис.

Кроз услуге које пружа, омогућава стартап тимовима и компанијама чланицама раст, едукацију, умрежавање и инфраструктуру, како би развој иновативног решења текао неометано. Са друге стране, програмске активности су намењене младима, и фокус је управо на ученике средњих школа и студенте, и на упознавање могућности које им НТП Чачак пружа. Такође, то подразумева организацију манифестација које доприносе промоцији и популаризацији иновација и иновационог предузетништва, на националном и локалном нивоу, као и израду и спровођење истраживања о стању, проблемима и перспективама иновационог и стартап екосистема у Републици Србији.

Coworking простор

Coworking простор представља аутентичан простор по многим карактеристикама, који је опремљен са најсавременијом опремом и прилагођен је за свакодневни рад у заједничком простору. Тренутно поседује 15 радних coworking места, а корисницима је на располагању: брз интернет, опрема за рад, канцеларијска опрема, сала за састанке и community зона.

У склопу coworking простора налази се и канцеларијски простор који је превасходно намењен стартап тимовима и компанијама које се развијају у НТП-у Чачак.

У наредној години пословања, очекује се **75+ нових корисника coworking простора. Циљеви:**

- развој стартап екосистема на подручју централне и западне Србије,
- стварање и развој нових иновативних производа, услуга и процеса у области високих технологија са потенцијалом за раст и запошљавање,
- повећање броја иновативних стартап компанија у оквиру НТП Чачак.

Селекција програма реализује се кроз пет фаза, након чега изабране компаније постају део заједнице НТП Чачак.

Промоција малих и средњих предузећа и стартапа у области иновативних технологија и зелене економије

Пројекат се спроводи у централној и западној Србији, спроводи га НТП Чачак, а финансира га Немачка организација за међународну сарадњу ГИЗ. Планирано је да пројекат траје до 15.11.2023. године. Општи циљ пројекта је унапређење иновативног предузетништва и запошљавања кроз обезбеђивање одрживих и континуираних механизма подршке на регионалном и локалном нивоу, а главна тема пројекта се односи на зелену економију и иновативне технологије.

Пројекат се реализује кроз два радна пакета. Први радни пакет се односи на подршку НТП-а Чачак малим и средњим предузећима и другим институцијама у примени нових технологија и елемената циркуларне економије. Други радни пакет се односи на подршку младима и стартапима у идентификацији и развоју иновативних пословних идеја повезаних са зеленом економијом и иновативним технологијама.

Пројекат предвиђа низ активности које ће младе људе као извор иновације подстаћи да размишљају на предузетнички начин и подстаћи их да покрену сопствене иновативне и технолошке стартап компаније. Обуке и менторство ће пружати НТП Чачак и представници Иновационих центара који су и организације за подршку пословању (нпр. Бизнис иновациони центар Крагујевац, Регионална развојна агенција Златибор из Ужица, Центар за развој иновација Врњачка Бања). Ове организације ће активно учествовати у реализацији пројекта, али ће имати неке бенефиције, као што је стварање нових стартап тимова у својим градовима, стицање нових знања и јачање тимских капацитета итд.

🕒 Период реализације: 15. новембар 2022. до 15. новембар 2023. године

Пројекат “Connecting Makerspaces in the Western Balkans Region”

Пројекат “Connecting Makerspaces in the Western Balkans Region” FabLab Сарајево, почиње 01.01.2023. и траје до 30.05.2023. године.

Циљ пројекта је повезивање основаних Makerspaces- ова на подручју Западног Балкана како би се омогућио развој неформалног учења кроз праксе у индустрији.

Планиране су три дводневне радионице/семинари које ће се одржати на Златибору, у Северној Македонији и једна у Чачку на којима ће се обрадити тема приступа изградњи капацитета, тренутни трендови у образовању и учење кроз рад, као и сам концепт Makerspaces- ова.

Финансирање НТП Чачак

Приходи

НТП Чачак је непрофитно привредно друштво и нема тенденцију остваривање добити. Кроз Табелу Пројектовани приходи, формирана је на основу очекиваних сопствених прихода од услуга и одобрених пројеката, субвенција и дотација из буџета Града Чачка и субвенција из буџета Републике Србије. Посматрана година је за већину компанија чланица, друга година пословања у оквиру инфраструктурних капацитета НТП Чачак, на основу уговора о пружању услуга. У прве три године пословања предвиђени су субвенционисани услови. Све чланице су примљене у чланство у НТП Чачак, на основу оцена Комисије за пријем фирми чланица, а према Јавним позивима који су били на снази 2020. и 2021. године. Субвенционисани услови одобреним корисницима подразумевају обрачунавање накнаде члановима и то: 30% од комерцијалне цене у I години пословања; 50% од комерцијалне цене у II години пословања; 70% од комерцијалне цене у III години пословања. *Уз приходе од услуга претпоставка је да ће се ангажовање НТП Чачак, остварити на међународним и домаћим пројектима. Претпоставка је да ће се увећати прихода од пројеката у складу са јачањем капацитета стручног тима организације и стицањем искуства у пројектном финансирању.*

1. Опис извора прихода НТП Чачак (1.1 +1.2 +1.3)	Износ
1.1 Приходи- субвенција Града Чачак (План и програм рада НТП Чачак за 2023. год.)	14,400,000.00
1.2 Приходи - субвенције и суфинансирање Републике Србије (Закон о буџету Републике Србије за 2023. годину - Подршка раду НТП Чачак)	14,000,000.00
1.3 Пројектовани приходи из сопствених средстава НТП Чачак	11,000,000.00
Укупан износ пројектованих прихода за 2023. годину	39,400,000.00
1.1 Пројекција прихода од корисника услуга НТП Чачак за 2023. (1.1.1+1.1.2+1.1.3)	11,000,000.00
1.1.1 Приходи по основу услуга пословне инкубације (стартап и технолошко-развојне компаније)	4,800,000.00
1.1.2 Приходи по основу услуга од coworking простора НТП Чачак	200,000.00
1.1.3 Приходи по основу накнаде заједничких трошкова (ел. енергија, грејање, обезбеђење и одржавање објекта)	6,000,000.00

Табела 4: Приходи за 2023. годину

Расходи

Пројекција расхода за 2023. годину, припремљена је у складу са пословањем из претходних година и у складу са очекиваним групама трошкова (трошкови материјала, зараде запослених, производне услуге, нематеријални трошкови и трошкови обезбеђења и одржавања пословних капацитета)

Планиране позиције у 2023. години, Субвенције и суфинансирање делатности НТП Чачак, из буџета Града Чачка, односе се на позиције класе 5. *Расходи*, према бројевима и називима конта и то:

Конто 51 - Трошкови материјала – планирани трошкови енергената (трошкови гаса, електричне енергије и горива), канцеларијски материјал, ситан инвентар и др., су опредељени у вредности од 1 милион из средстава буџета Града, а укупан износ опредељене позиције је 11,2 милиона динара.

Конто 52 – Трошкови зарада, уговора, накнада трошкова и друга примања – трошкови накнада запослених¹², радно ангажованих, ангажованих путем омладинских задруга, су формиран на основу повећаног обима посла, додатног запошљавања и увећањем зарада за 12,5 % у складу са законом. *Трошкови конта 52 од 11,3 милиона динара опредељена су из средстава Града, док је укупна вредност позиције 14,3 милиона динара.*

Конто 53 - Трошкови производних услуга- планирни трошкови интернета и телефона, одржавања службеног аутомобила и осталих производних услуга (комуналне услуга, регистрација возила, трошкови ауто пута и сл.) у вредности од 0,00 динара из средстава Града Чачака, док је укупна вредност позиције из осталих извора 4,9 милиона динара.

Конто 54 – Трошкови амортизације су опредељени у износу од 300.000 динара, из извора остварених прихода, док је учешће Града и у овој позицији 0,00 динара.

Конто 55 – Нематеријални трошкови - планирани трошкови консултантских агенција из области права, књиговодствених услуга, услуга ревизије и услуга консалтинга, трошкови услуга стручних лица и остали нематеријални трошкове (огласи у штампи, таксе и сл.) у вредности од 2,1 милион динара из средстава Града, а укупна вредност за предвиђени позицију је 8,7 милиона динара.

Укупна средства предвиђена за субвенције и суфинансирање рада НТП Чачак су 14,4 мил. динара

¹² Планирани број запослених је : пет на неодређено време, три на одређено време и више ангажованих лица.

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА НТП ЧАЧАК ЗА 2023. ГОДИНУ

Бр. конта	Опис трошка (2)	Финансирање Града Чачка (3)	Финансирање МНТРИ (4)	Сопствени приходи(5)	Укупно (6)=(3)+(4)+(5)
51	Трошкови материјала и енергије (512+513+514)	1,000,000.00	8,500,000.00	1,700,000.00	11,200,000.00
512	Трошкови канцеларијског материјала, материјала за одржавање хигијене, режијског материјала итд.	700,000.00	0.00	200,000.00	900,000.00
513	Трошкови горива и енергије(5131+5132+5134)	300,000.00	6,500,000.00	1,300,000.00	8,100,000.00
5132	Трошкови горива за аутомобил	300,000.00	0.00	100,000.00	400,000.00
5133	Трошкови ел. Енергије	0.00	3,000,000.00	1,000,000.00	4,000,000.00
5134	Трошкови гаса	0.00	3,500,000.00	200,000.00	3,700,000.00
514	Трошкови осталог материјала одржавање некретнина инвентара и опреме	0.00	2,000,000.00	200,000.00	2,200,000.00
52	Трошкови зарада, уговора, накнада трошкова и друга примања (520+521+522+523+524+526+528+529)	11,300,000.00	600,000.00	2,400,000.00	14,300,000.00
520-					
524	Трошкови бруто зарада и уговора[1]	8,000,000.00	0.00	1,650,000.00	9,650,000.00
521	Трошкови доприноса на терет послодавца	2,000,000.00	0.00	450,000.00	2,450,000.00
526	Трошкови накнада Скупштине и др. радних тела	0.00	600,000.00	0.00	600,000.00
528	Трошкови ангажовања путем агенције и задруге	800,000.00	0.00	100,000.00	900,000.00
529	Остали лични расходи (дневнице, превоз, друга лична примања)	500,000.00	0.00	200,000.00	700,000.00
53	Трошкови производних услуга (531+532+535+536+539)	0.00	1,200,000.00	3,700,000.00	4,900,000.00
531	Трошкови интернета и телефона	0.00	200,000.00	400,000.00	600,000.00
532	Трошкови одржавања опреме и текућег одржавања (5321+5322)	0.00	1,000,000.00	1,900,000.00	2,900,000.00
5321	Трошкови текућег одржавања – инфраструктура и опрему (службено возило, одржавање и др.)	0.00	0.00	900,000.00	900,000.00
5322	Трошкови текућег одржавања - део трошка намењен за развој локалне мреже и опреме за снабдевање гасом	0.00	1,000,000.00	1,000,000.00	2,000,000.00
535	Трошкови огласа, промотивног материјала, рекламе	0.00	0.00	200,000.00	200,000.00
536	Суфинансирање развојних пројеката	0.00	0.00	1,000,000.00	1,000,000.00
539	Трошкови осталих производних услуга (комуналне услуга, регистрација и ауто пута, др. производних услуга)	0.00	0.00	200,000.00	200,000.00
54	Трошкови амортизације	0.00	0.00	300,000.00	300,000.00
55	Нематеријални трошкови (550+551+552+553+555+559)	2,100,000.00	3,700,000.00	2,900,000.00	8,700,000.00
550	Трошкови стручног образовања и усавршавања запослених	200,000.00	0.00	150,000.00	350,000.00
550	Трошкови адвокатских услуга и правног саветовања	200,000.00	0.00	100,000.00	300,000.00
550	Трошкови књиговодствених услуга, услуга ревизије и услуга консалтинга	500,000.00	500,000.00	700,000.00	1,700,000.00
550	Трошкови осталих услуга (трошкови обезбеђења и чишћења просторија)	0.00	2,700,000.00	400,000.00	3,100,000.00
550	Трошкови услуга за представнике организација, институција и пословног сектора	0.00	0.00	200,000.00	200,000.00
550	Трошкови организација семинара, обука, презентација, предавања	300,000.00	0.00	200,000.00	500,000.00
551	Трошкови репрезентације	0.00	0.00	250,000.00	250,000.00
552	Трошкови премија осигурања	0.00	500,000.00	0.00	500,000.00
553	Трошкови платног промета и банкарских услуга	100,000.00	0.00	100,000.00	200,000.00
555	Трошкови пореза и накнада	0.00	0.00	500,000.00	500,000.00
559	Остали нематеријални трошкови (огласи у штампима, таксе, претплате и др. нематеријални трошкови)	800,000.00	0.00	300,000.00	1,100,000.00
	УКУПНО :	14,400,000.00	14,000,000.00	11,000,000.00	39,400,000.00

Табела 5: Пројектовани расходи за 2023. годину

Закључак

НТП Чачак је привредно друштво специфичне форме, које за разлику од већине предузећа нема за циљ постизање пословних резултата на тржишту већ има улогу стварања повољног окружења за успешан рад других привредних субјеката. Као такви функционишемо по истим принципима како раде и други научно-технолошки паркови у Србији, уз специфичности дефинисане академским, привредним и организационим окружењем. Наша посебна снага огледа се у непрестаној комуникацији и сарадњи факултета, института и представника пословних удружења уз подршку градског руководства и Владе Републике Србије. Овако постављена структура омогућава даљи развој капацитета и проширење деловања на нове области рада од значаја за све осниваче и кориснике.

Континуитет улагања у јачање ресурса садржаних у НТП Чачак доноси резултате високе вредности, такве да могу позитивно утицати на развој нашег града, технолошки напредак привреде и представљати конкурентну предност образовним установама, научним и истраживачким организацијама у нашем окружењу. У годинама за нама постали смо препознатљиви у више од 10 локалних самоуправа у окружењу као место за настајање и развој иновационе делатности како за млађе учеснике из школа и факултета тако и за оне искусније који своје знање и стручност намеравају да преточе у нове технолошке компаније са потенцијалом експоненцијалног раста у националној и међународној економији. Успостављамо сарадњу са институцијама и организацијама за подршку пословању, стартап и иновационим центрима у централној и западној Србији, ширем подручју и на међународном нивоу, тако стварамо веће могућности за напредак стартап компанија и отварамо врата новима технологијама у нашем окружењу.

НТП Чачак јесте место где настају нове идеје, налазе млади образовани и креативни тимови и појединци уз сарадњу са искусним привредницима и уваженим професорима и истраживачима у сврху јачања стартап и иновационог екосистема као део мреже научно-технолошких паркова у Србији.

Мирко Пешић

Мирко Пешић,
в.д директора НТП Чачак